วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน

ASEAN Journal of Education and Human Development (AJEHD)

ISSN : 3088-1897 (Online)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-กุมภาพันธ์ 2569

Vol. 1 No. 1 January-February 2026

วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน
สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกษ เลขที่ 1 หมู่ 12 ตำบลเหล่าต่างคำ
อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย 43120 Tel: +66 42 650099
Email: ajehd.editorial@gmail.com
Facebook: https://www.facebook.com/photo/?fbid=683892851318394&set=a.683893031318376
Website: https://iadp-institute.org/index.html

วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน

ASEAN Journal of Education and Human Development (AJEHD)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2569)

Vol.1 No.1 (January - February 2026)

ISSN : 3088-1897 (Online)

_* **********_

☞วัตถุประสงค์

วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน (ASEAN Journal of Education and Human Development) มุ่งเน้นการเผยแพร่บทความทางวิชาการและบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ โดยเฉพาะในบริบทของประเทศอาเซียน ครอบคลุมสาขาและหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การศึกษา (Education Studies) ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาในทุกระดับ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียน

2. นวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) ได้แก่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สื่อการสอน นวัตกรรมการเรียนรู้ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนรู้ดิจิทัลและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. นวัตกรรมการบริหารการศึกษา (Educational Administration Innovation) ได้แก่ การจัดการเชิงนวัตกรรมสำหรับสถานศึกษา ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการเชิงสร้างสรรค์

4. หลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction) ได้แก่ การพัฒนาและออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

5. นวัตกรรมการจัดการ (Management Innovation) ได้แก่ การจัดการองค์การและทรัพยากรมนุษย์ การจัดการเชิงนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม การจัดการความรู้และการจัดการเชิงสร้างสรรค์

6. ศิลปศาสตร์ (Liberal Arts) ได้แก่ ภาษา วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ สังคมศาสตร์ ศิลปะ และมิติข้ามวัฒนธรรมในอาเซียน การบูรณาการศิลปศาสตร์กับการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะมนุษย์

7. นวัตกรรมการศึกษาเชิงประยุกต์ (Applied Educational Innovation) ได้แก่ การประยุกต์ใช้การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การพัฒนารูปแบบ แนวปฏิบัติที่ดี และโมเดลการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์สังคม การเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อการพัฒนามนุษย์และชุมชนอย่างยั่งยืน

8. บทความวิชาการ บทความวิจัย และบทความปริทัศน์เชิงนวัตกรรม (Academic Articles, Research Articles, and Innovative Review Articles) ครอบคลุมบทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทความปริทัศน์ (Review Article) และบทความวิเคราะห์เชิงนโยบายหรือเชิงแนวคิดที่มีคุณค่าทางวิชาการและสังคม

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน – ตุลาคม

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม

☞ เจ้าของ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกษ เลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย 43120 โทร 061-0186156, 042-650099

Email: socialscienceinnovation.12@gmail.com

Facebook: https://www.facebook.com/photo/?fbid=683892851318394&set=a.683893031318376

Website: https://iadp-institute.org/index.html

☞ ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พรมกุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

E-mail: sariga6116@gmail.com

☞ บรรณาธิการ

ดร.ฐิติวัสส์ หมั่นกิจ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกษ

ความเชี่ยวชาญ: การศึกษา, การวิจัยสหวิทยาการ, การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน, มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

E-mail: Thitiwattao@gmail.com

☞ กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการส่วนการศึกษา

รศ. ดร.ปิยะธิดา ปัญญา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ความเชี่ยวชาญ: การวิจัยทางการศึกษา, การวัดและประเมินผลทางการศึกษา, สถิติสำหรับการวิจัย, การจัดการและการบริหารการศึกษา

E-mail: dr.piyatida@gmail.com

บรรณาธิการนวัตกรรมการศึกษา

ผศ. ดร.ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ความเชี่ยวชาญ: นวัตกรรมการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, การบริหารจัดการภาครัฐและท้องถิ่น, การพัฒนาชุมชนและสังคม, การประยุกต์นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา รวมทั้งการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

E-mail: eitsthailand64@gmail.com

บรรณาธิการส่วนนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

ผศ. ดร.เชวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ

วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

ความเชี่ยวชาญ: การสร้างนวัตกรรมการบริหาร, การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การบริหารจัดการด้วยข้อมูล, การพัฒนาคุณภาพและความยั่งยืน

E-mail: chawengsak@gmail.com

บรรณาธิการส่วนหลักสูตรและการสอน

รศ. ดร.ไพศาล วรคำ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญ: การพัฒนาหลักสูตร, การจัดการเรียนการสอน, นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา, การวิจัยด้านหลักสูตรและการสอน, การเชื่อมโยงกับการพัฒนาสังคม

E-mail: w.paisarn@gmail.com

บรรณาธิการส่วนนวัตกรรมการจัดการ

รศ. ดร.คิด วรุณดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญ: การจัดการเชิงนวัตกรรม, การพัฒนากลยุทธ์องค์กร, การจัดการแบบมีส่วนร่วม, การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการ, การจัดการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

E-mail: dr.kidvarundee@gmail.com

บรรณาธิการส่วนนวัตกรรมการจัดการ

รศ. ดร.คิด วรุณดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญ: การจัดการเชิงนวัตกรรม, การพัฒนากลยุทธ์องค์กร, การจัดการแบบมีส่วนร่วม, การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการ, การจัดการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

E-mail: dr.kidvarundee@gmail.com

บรรณาธิการส่วนศิลปะศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ความเชี่ยวชาญ: มนุษยศาสตร์และวัฒนธรรม, การศึกษาและการเรียนการสอนในศิลปศาสตร์, การเชื่อมโยงศิลปศาสตร์กับสังคม, การวิจัยด้านศิลปศาสตร์, การบูรณาการสหวิทยาการ

E-mail: sompong.ke@rmutsb.ac.th

บรรณาธิการส่วนนวัตกรรมการศึกษาเชิงประยุกต์

รศ. ดร.สุเทพ สุวีรางกูร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญ: สังคมวิทยา, การประยุกต์ใช้การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา, การพัฒนารูปแบบ, แนวปฏิบัติที่ดี, โมเดลการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์สังคม, การเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อการพัฒนามนุษย์และชุมชนอย่างยั่งยืน

E-mail: suthepsuvirangkun8178@gmail.com

☞ ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

นายธนกฤติ ผาทอง

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกษ

E-mail: thanadolpolpan@gmail.com

☞ **ฝ่ายประสานงานและจัดการ**

วรรณภา บุปผาโสภา

โทร.061-0186156, Line ID: iadp11

E-mail: ajehd.editorial@gmail.com

☞ **ฝ่ายกฎหมาย**

ดร.เด่นคุณ ธรรมนิตย์ชยุต

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

☞ **พิสูจน์อักษร**

นายธนาวุฒิ เป้ากลางไพร

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกษ

☞ **ออกแบบปก**

นางสาวอุไร ต่างโอษฐ์

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกษ

☞ **จัดรูปเล่ม**

ศุภมงคล ศรีพิกุล

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกษ

☞ **พิมพ์ที่**

ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิตอล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน เป็นฉบับปฐมฤกษ์ ประจำปีพุทธศักราช 2569 มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 5 เรื่อง เป็นบทความวิจัยทั้งหมด จำนวน 5 เรื่อง วารสารกำลังพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับทุกระดับได้เผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน ขอขอบคุณผู้นิพนธ์บทความ ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ **(ก)**

บทบรรณาธิการ **(ช)**

สารบัญ **(ซ)**

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล **1-13**

FACTORS AFFECTING STUDENT' DECISIONS TO ENROLL IN THE GRADUATE DIPLOMA IN TEACHING PROFESSION PROGRAM AT SANTAPOL COLLEGE

สถิตย์ กุลสอน

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครู ใน สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู **14-26**

THE RELATIONSHIP BETWEEN PARTICIPATORY MANAGEMENT AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF TEACHERS IN SMALL SCHOOLS UNDER THE NONG BUA LAMPHU PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

เชวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ, กนกอร ทองศรี, ประยงค์ หัตถพรหม และ นัสชนะ ล่างช้าง

การวาดภาพและระบายสีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กห้องอนุบาล 2 โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์ **27-39**

ENHANCING FINE MOTOR SKILL DEVELOPMENT THROUGH DRAWING AND COLORING ACTIVITIES AMONG KINDERGARTEN 2 STUDENTS AT HORKHAM PITTAYASAN SCHOOL

ณิชา คำไพล และ ภูริพงษ์ ภูริศรี

การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 **40-55**

ACADEMIC ADMINISTRATION AFFECTING STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT IN PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, AREA 8

พระครูอโศกภัทรวงศ์, พระมหาอำพล ธนปญฺโญ (ชัยสารี) และ ฐิติวัสส์ หมั่นกิจ

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 56-71

DEVELOPING A TEACHER DEVELOPMENT MODEL USING PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITIES (PLCS) IN THE SUBJECT OF BUDDHIST STUDIES, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, REGION 8

นัสชนะ ส่างช้าง,พระมหาอำพล ธนปญฺโญ (ชัยสารี) และ เชวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน 72-96

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล*

FACTORS AFFECTING STUDENT' DECISIONS TO ENROLL IN THE GRADUATE DIPLOMA IN TEACHING PROFESSION PROGRAM AT SANTAPOL COLLEGE

สถิตย์ กุลสอน

Sathit Koonsorn

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล

Faculty of education, Santapolt College, Thailand

Corresponding Author's E-mail: kulsorn@hotmail.com

Received 16 January 2026; Revised 23 February 2026; Accepted 25 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ปีการศึกษา 2567 จำนวน 124 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และรายการคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและค่า

Citation:

* สถิตย์ กุลสอน. (2569). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล. วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน, 1(1), 1-13.

Sathit Koonsorn. (2026). Factors Affecting Student' Decisions to Enroll in the Graduate Diploma in Teaching Profession Program at Santapol College. ASEAN Journal of Education and Human Development, 1(1), 1-13.;

Website: https://so16.tci-thaijo.org/index.php/AJEHD

ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติเชิงอนุมานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ เพื่อทดสอบอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส ซึ่งมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือ โอกาสในการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษา ตามลำดับ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาหลักสูตร การกำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ และการบริหารจัดการด้านการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบททางสังคมในปัจจุบัน

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล, การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา, วิทยาลัยสันตพล

Abstract

The purpose of this research was to examine the factors influencing students' decisions to enroll in the Graduate Diploma Program in Teaching Profession at Santapol College. The study focused on personal factors, social factors, and educational environmental factors that affect students' enrollment decisions. The sample consisted of 124 students enrolled in the Graduate Diploma Program in Teaching Profession at Santapol College during the academic year 2024. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan table, and the participants were selected through simple random sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire comprising two sections: demographic information of the respondents and items related to factors influencing enrollment decisions. The instrument was validated for content validity and demonstrated a high level of reliability, with a reliability coefficient of 0.96. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean and

standard deviation, to describe the general characteristics of the respondents. Inferential statistics were employed using multiple linear regression analysis to examine the influence of the independent variables on students' enrollment decisions.

The results revealed that the factors significantly influencing students' decisions to enroll in the Graduate Diploma Program in Teaching Profession at Santapol College were parental or spouse expectations, which had the strongest influence, followed by employment opportunities after graduation and the availability of institutional facilities, respectively. The findings of this study can be utilized as empirical information for curriculum development planning, the formulation of effective public relations strategies, and educational management to better align academic programs with learners' needs and the contemporary social context.

Keywords: Influential Factors, Decision to Enroll, Santapol College

บทนำ

สภาพการศึกษาของประเทศไทยปัจจุบัน การแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยทั้งด้านนโยบายรัฐ สภาพเศรษฐกิจ และความต้องการของตลาดแรงงานเป็นแรงผลักดันสำคัญ ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต้องพัฒนาประสิทธิภาพบริการทางการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการผู้เรียนจากการศึกษางานวิจัยของสุภาวดี (2563) พบว่า ผู้เรียนได้ให้ความสนใจกับปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความทันสมัยของอาคารเรียน และภาพลักษณ์สถาบัน ทั้งนี้เพราะการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่มีบทบาท ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเพิ่มขยายขีดความสามารถของประเทศ การเลือกสถาบันการศึกษา จึงเป็นกระบวนการตัดสินใจที่ผู้เรียนให้ความสำคัญ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เช่น ชื่อเสียงของสถาบัน หลักสูตรที่เปิดสอน คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ค่าใช้จ่าย รวมถึงโอกาสทางอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมี

นัยสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาของผู้เรียนและการสนับสนุนผู้ปกครอง (Kotler & Keller, 2019; Chapman, 1981)

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและระบบการเรียนรู้ของประเทศ การผลิตและพัฒนาครู จึงต้องมีระบบที่เข้มแข็งและได้มาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ แต่ต้องการประกอบวิชาชีพครู จึงต้องศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิและข้อกำหนดของคุรุสภา (คุรุสภา, 2562) ความต้องการเข้าศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวจึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยมีปัจจัยหลายด้านเป็นตัวแปรสำคัญในการตัดสินใจของผู้เรียน งานวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาหลักสูตรด้านวิชาชีพครูประกอบด้วยภาพลักษณ์สถาบัน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ความเชื่อมั่นในมาตรฐานหลักสูตร ความยืดหยุ่นของเวลาเรียน รวมถึงค่าใช้จ่ายและความสะดวกในการเดินทาง (Petrina, 2014; บุญเลิศ, 2561) นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานด้านครู โดยเฉพาะความต้องการครูของโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาสนใจเข้าสู่วิชาชีพครูมากขึ้น ทำให้หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตเป็นทางเลือกที่ตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว

วิทยาลัยสันตพลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพทั้งด้านวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และคุณธรรม เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดแรงงานในพื้นที่ โดยเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีบทบาทสำคัญในการผลิตบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ด้วยจุดเด่นของสถาบันด้านความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทการปฏิบัติงานจริง และความสะดวกของสถานที่ตั้ง ทำให้เป็นอีกหนึ่งสถาบันที่ได้รับความสนใจจากผู้ที่ต้องการประกอบวิชาชีพครู อย่างไรก็ตาม ในยุคที่สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งเปิดสอนหลักสูตรนี้เช่นกัน ผู้เรียนมีทางเลือกที่หลากหลายมากขึ้น การทำความเข้าใจว่าปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาที่วิทยาลัยสันตพล ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาหลักสูตรและการดำเนินงานให้ตอบโจทย์ได้ดียิ่งขึ้น (Hossler & Gallagher, 1987)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ข้อมูลที่ได้จะช่วยให้สถาบันวางกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ พัฒนาหลักสูตร และปรับปรุงด้านการบริการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยให้เข้าใจความต้องการของผู้เรียน และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพการผลิตครูและความสามารถในการแข่งขันของสถาบันอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งของสถาบัน ชื่อเสียงของสถาบัน สิ่งอำนวยความสะดวก โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา และความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ปีการศึกษา 2567 รวม 180 คน (วิทยาลัยสันตพล)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางเครซีและมอร์แกน (Krecie & Morgan, 1973) ได้จำนวน 124 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

(Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างเหมาะสม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ได้แก่ ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งของสถาบัน ปัจจัยด้านชื่อเสียงของสถาบัน ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านโอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา และ ปัจจัยด้านความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2567 หลังจากได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งของสถาบัน ชื่อเสียงของสถาบัน สิ่งอำนวยความสะดวก โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา และความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

LI แทน ทำเลที่ตั้งของสถาบัน

RI แทน ชื่อเสียงของสถาบัน

CF แทน สิ่งอำนวยความสะดวก

EO แทน โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา

NF แทน ความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส

DEPF แทน การตัดสินใจเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา

Model Summary[b]

Model	R[a]	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.831	.690	.677	.21948	.690	52.588	5	118	.000	1.994

a. Predictors: (Constant), NF, LI, EO, CF, RI

b. b. Dependent Variable: DPEF

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Coefficient of Determinate: R2) มีค่าเท่ากับ 0.69 แสดงว่า ความเป็นรูปธรรมของการตัดสินใจด้านทำเลที่ตั้งของสถาบัน (LI) ชื่อเสียงของสถาบัน (RI) สิ่งอำนวยความสะดวก (CF) โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา (EO)

และ ความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส (NF) สามารถอธิบายการตัดสินใจเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่วิทยาลัยสันตพล (DEPF) ได้ร้อยละ 69

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	0.987	.239		4.129	.000		
	LI	.076	.064	.093	1.187	.238	.427	2.341
	RI	.060	.066	.079	.920	.359	.358	2.796
	CF	.168	.066	.197	2.555	.012	.444	2.253
	EO	.234	.067	.289	3.523	.001	.359	2.555
	NF	.264	.043	.377	6.114	.000	.689	1.452

a. Dependent Variable: DEPF

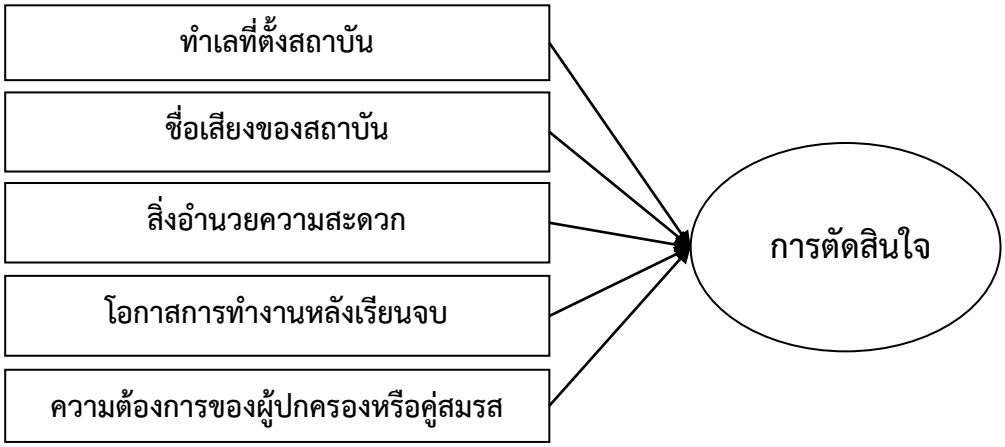
จากตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส (NF) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.377 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รองลงมาคือ โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา (EO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.289 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสิ่งอำนวยความสะดวก (CF) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.197 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง (LI) และชื่อเสียงของสถาบัน (RI) ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สามารถเขียนเป็นสมการณ์ ได้ดังนี้

$$DEPF = 0.197\ (CF) + 0.289\ (EO) + 0.377\ (NF)$$
$$(2.555) \qquad (3.523) \qquad (6.114)$$

จากสมการพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจ คือ โอกาสการทำงานหลังเรียนจบ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ โดยแสดงความสัมพันธ์ ดังภาพ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล มีประเด็นสำคัญอภิปรายดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณมีความเหมาะสมในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษา โดยปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของสถาบัน ชื่อเสียงของสถาบัน สิ่งอำนวยความสะดวก โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา และความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจเข้าศึกษาได้ร้อยละ 69 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่กำหนดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย สามารถอธิบายพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้เรียนได้ในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler & Keller, (2019) ที่ว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้รับ

อิทธิพลจากทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสังคมและผลลัพธ์ในอนาคต (Kotler & Keller, 2016) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ความต้องการของครอบครัวหรือคู่สมรส เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นทางเลือกในการพัฒนาหรือเปลี่ยนเส้นทางอาชีพ จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากครอบครัว ทั้งในด้านเวลา ค่าใช้จ่าย และความมั่นคงในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของสุพัตรา สุภาพ (2562) ที่ให้ความเห็นว่าการสนับสนุนจากครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

รองลงมาคือ โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของการศึกษา โดยเฉพาะความมั่นคงในอาชีพครู โอกาสในการสอบบรรจุ และความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Becker (1993) ที่ให้ความเห็นว่า การลงทุนทางการศึกษา (Human Capital Theory) ผู้เรียนจะเลือกศึกษาต่อเมื่อคาดหวังผลตอบแทนในอนาคตที่คุ้มค่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย อาจินสมาจาร (2563) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในวิชาชีพครู พบว่าโอกาสในการประกอบอาชีพเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกเรียนสายวิชาชีพครู

นอกจากนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษา ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ เทคโนโลยี และทรัพยากรการเรียนรู้ มีส่วนช่วยสนับสนุนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2561) ที่ให้ความเห็นว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษามีผลต่อการรับรู้คุณภาพของสถานศึกษา ในขณะที่ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและชื่อเสียงของสถาบันไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนให้ความสำคัญกับปัจจัยเชิงผลลัพธ์และการสนับสนุนจากครอบครัวมากกว่าปัจจัยด้านภาพลักษณ์หรือที่ตั้งของสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบันที่การเข้าถึงการศึกษาและเทคโนโลยีช่วยลดข้อจำกัดด้านสถานที่

ผลการวิจัยยืนยันว่า ปัจจัยด้านครอบครัว โอกาสการมีงานทำ และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ซึ่งสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์การวิจัย และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการทางการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งของสถาบัน ชื่อเสียงของสถาบัน สิ่งอำนวยความสะดวก โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา และความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรส สามารถร่วมกันอธิบายการตัดสินใจเข้าศึกษาได้ในระดับสูง โดยมีค่าอำนาจการอธิบายร้อยละ 69 เมื่อพิจารณาปัจจัยรายด้าน พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองหรือคู่สมรสเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ โอกาสการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษา ซึ่งทั้งสามปัจจัยมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและชื่อเสียงของสถาบันไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนให้ความสำคัญกับปัจจัยเชิงผลลัพธ์ ความมั่นคงในวิชาชีพ และการสนับสนุนจากครอบครัวมากกว่าปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้คือ 1) สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลหลักสูตรไปยังผู้ปกครองหรือคู่สมรสของผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมแนะนำหลักสูตร การสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ หรือการนำเสนอข้อมูลความก้าวหน้าในวิชาชีพครู เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาและ 2) ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ และการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในบริบท

ปัจจุบัน และ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานศึกษาอื่นหรือสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาและเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัย และ 2) ควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติม เช่น ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา คุณภาพอาจารย์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หรือแรงจูงใจส่วนบุคคล เพื่อให้ได้มุมมองที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คุรุสภา. (2562). *มาตรฐานวิชาชีพครูและแนวทางการพัฒนาครู*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในวิชาชีพครู. *วารสารครุศาสตร์*,48(2), 45–60.

บุญเลิศ แสงสว่าง. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อทางการศึกษา*. *วารสารการวิจัยทางการศึกษา*, 15(3), 112–125.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2561). *การจัดการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยาลัยสันตพล. (2567). *รายงานผลการรับนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2567.* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล.

สุพัตรา สุภาพ. (2562). *สังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุภาวดี ศรีสวัสดิ์. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา*. วารสารวิจัยการศึกษา, 18(2), 45–58.

Becker, G. S. (1993). *Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education* (3rd ed.). Chicago: University of Chicago Press.

Chapman, D. W. (1981). *A model of student college choice*. The Journal of Higher Education, 52(5), 490–505.

Hossler, D., & Gallagher, K. S. (1987). *Studying student college choice: A three-phase model and the implications for policymakers*. College and University, 62(3), 207–221.

Kotler, P., & Keller, K. L. (2019). *Marketing Management* (15th ed.). Pearson.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1973). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.

Petrina, S. (2014). *Foundations of Education*. Pearson.

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครูใน สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู*

THE RELATIONSHIP BETWEEN PARTICIPATORY MANAGEMENT AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF TEACHERS IN SMALL SCHOOLS UNDER THE NONG BUA LAMPHU PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

เชวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ[1], กนกอร ทองศรี[2], ประยงค์ หัตถพรหม[3] และ นัสชนะ ส่างช้าง[4]

Chawengsak Prueksathewet[1], Kanokon Tongsri[2], Prayong Hattapom[3] and Naschana Sangchang[4]

[1-3]วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

[1-3]Pichayabundit College, Thailand

[4]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[4]Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: dr.chawengsak@gmail.com

Received 23 February 2026; Revised 25 February 2026; Accepted 28 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก 2) ศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของครู และ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู การวิจัยเป็นการวิจัย

Citation:

* เชวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ, กนกอร ทองศรี, ประยงค์ หัตถพรหม และ นัสชนะ ส่างช้าง. (2569). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครูใน สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู. วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน, 1(1), 14-26.

Chawengsak Prueksathewet, Kanokon Tongsri, Prayong Hattapom and Naschana Sangchang. (2026). The Relationship Between Participatory Management and Organizational Commitment of Teachers in Small Schools Under the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office. ASEAN Journal of Education and Human Development, 1(1), 14-26.;

Website: https://so16.tci-thaijo.org/index.php/AJEHD

เชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 352 คน กำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M = 4.12, SD = 0.54) โดยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ความผูกพันต่อองค์กรของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M = 4.09, SD = 0.57) โดยความผูกพันทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.68$, $p < .05$) โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($r = 0.65$) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($r = 0.63$) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของครู ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก และควรได้รับการส่งเสริมเชิงนโยบายและการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ความผูกพันต่อองค์กร, สถานศึกษาขนาดเล็ก, ครู

Abstract

This study aimed to: 1) examine the level of participatory management among administrators in small schools; 2) investigate the level of teachers' organizational commitment; and 3) analyze the relationship between participatory management and teachers' organizational commitment in small schools under the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office. The study employed a descriptive correlational research design. The sample consisted of 352 teachers, determined using Yamane's formula and selected through proportional stratified random sampling. The research instrument was a

five-point rating scale questionnaire with Index of Item–Objective Congruence (IOC) values ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.95. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product–moment correlation coefficient, with the significance level set at .05.

The findings revealed that: 1) the overall level of participatory management was high (M = 4.12, SD = 0.54), with participation in decision-making ranking the highest; 2) teachers' organizational commitment was also at a high level (M = 4.09, SD = 0.57), with affective commitment scoring the highest; and 3) participatory management was positively correlated with teachers' organizational commitment at a relatively high level (r = 0.68, p < .05). Participation in decision-making (r = 0.65) and operational processes (r = 0.63) were identified as key factors contributing to teachers' organizational commitment. The results indicate that participatory management serves as a crucial mechanism for enhancing teachers' organizational commitment in small schools and should be systematically promoted at both policy and practical levels to ensure sustainable educational quality development.

Keywords: Participatory Management, Organizational Commitment, Small Schools, Teachers

บทนำ

การจัดการศึกษาในประเทศไทยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาบริหารงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 39 และมาตรา 40) แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นรูปแบบการบริหารที่ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีบทบาทในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบร่วมกัน แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของ Douglas McGregor ซึ่งอธิบายว่าบุคลากรสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ หากได้รับความไว้วางใจและโอกาสในการมีส่วนร่วม (McGregor, 1960) นอกจากนี้ แนวคิดภาวะผู้นำสมัยใหม่ยังชี้ให้เห็นว่าการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจ ความพึงพอใจ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Yukl, 2013)

ในบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรทางการศึกษา ครูจำนวนมากต้องปฏิบัติหน้าที่หลายบทบาท ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน งานบริหาร และงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา หากผู้บริหารขาดการบริหารแบบมีส่วนร่วม อาจทำให้ครูเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว ขาดแรงจูงใจ และลดระดับความผูกพันต่อองค์กร โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ซึ่งมีบริบทเฉพาะด้านทรัพยากรและโครงสร้างบุคลากร

ความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment) เป็นตัวแปรสำคัญที่สะท้อนระดับความตั้งใจของบุคลากรในการคงอยู่กับองค์กร ความภักดี และความเต็มใจในการทุ่มเทเพื่อความสำเร็จขององค์กร John Meyer และ Natalie Allen (1991) ได้เสนอโมเดลความผูกพันต่อองค์กร 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความผูกพันทางอารมณ์ ความผูกพันต่อเนื่อง และความผูกพันเชิงบรรทัดฐาน ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในงานวิจัยด้านการบริหารและการศึกษา งานวิจัยจำนวนมากพบว่าการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กร และส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรโดยรวม (Meyer & Allen, 1997; Yukl, 2013)

จากหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบกับความสำคัญของความผูกพันต่อองค์กรในฐานะปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความ

ผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก
2. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของครู
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์ กรของครู

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

1.รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (Descriptive Correlational Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับตัวแปรและตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยไม่แทรกแซงหรือควบคุมตัวแปรอิสระ (Creswell & Creswell, 2018)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู จำนวนทั้งสิ้น 2,050 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทางของ Yamane โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากประชากรจำนวน 2,050 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 335 คน และเพิ่มอีกร้อยละ 5 เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล รวมเป็น 352 คน การ

สุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา แล้วสุ่มอย่างง่ายภายในแต่ละชั้น วิธีการดังกล่าวช่วยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากรและเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและความผูกพันต่อองค์กร ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบคลุมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของครู ครอบคลุมด้านความผูกพันทางอารมณ์ ความผูกพันต่อเนื่อง และความผูกพันเชิงบรรทัดฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2 ขั้นตอน ได้แก่ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการตรวจสอบความเชื่อมั่น ดังนี้

4.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item–Objective Congruence: IOC) ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และทุกข้อมีค่าไม่น้อยกว่า 0.50 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แสดงว่าแบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหา

4.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s

Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 แบบสอบถามด้านความผูกพันต่อองค์กรมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นเพียงพอและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเหมาะสมตามหลักวิชาการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Social Science Research)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู และประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัด เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยจัดสร้างแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป และจัดส่งลิงก์แบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คน ผ่านช่องทางที่เหมาะสม เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือแอปพลิเคชันสื่อสารของสถานศึกษา

5.3 กำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งติดตามและแจ้งเตือนเพื่อให้ได้จำนวนแบบสอบถามครบตามเป้าหมาย

5.4 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และระดับความผูกพันต่อองค์กรของครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมแปลผลตามเกณฑ์ระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

6.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครู โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product–Moment Correlation Coefficient) เพื่อพิจารณาทิศทางและระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.18	0.56	มาก
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.15	0.52	มาก
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.09	0.55	มาก
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.05	0.53	มาก
รวม	4.12	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แต่ยังอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของครู ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความผูกพันต่อองค์กรของครู โดยนำเสนอภาพรวมและรายด้าน

ด้านความผูกพันต่อองค์กร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ความผูกพันทางอารมณ์	4.16	0.58	มาก
ความผูกพันเชิงบรรทัดฐาน	4.07	0.55	มาก
ความผูกพันต่อเนื่อง	4.03	0.57	มาก
รวม	**4.09**	**0.57**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความผูกพันทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือความผูกพันเชิงบรรทัดฐาน และความผูกพันต่อเนื่องตามลำดับ โดยทุกด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรทั้งในด้านอารมณ์ ความรับผิดชอบ และความตั้งใจคงอยู่กับองค์กรในระดับสูง

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครู ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครู โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ความผูกพันต่อองค์กร (รวม)	ระดับความสัมพันธ์
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.65*	ค่อนข้างสูง
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	0.63*	ค่อนข้างสูง
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	0.59*	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	0.56*	ปานกลาง
รวม	0.68*	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.68 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้น จะส่งผลให้ครูเกิดความผูกพันต่อองค์กรเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การอภิปรายผลระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สะท้อนลักษณะสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในบริบทไทยที่เน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรตามหลักการบริหารสถานศึกษาแนวใหม่ ในเชิงทฤษฎี การบริหารแบบมีส่วนร่วมสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำเชิงกระจาย (Distributed Leadership) ซึ่งอธิบายว่า การเปิดโอกาสให้สมาชิกองค์กรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจจะช่วยเพิ่มประสิทธิผลขององค์กรและสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสะท้อนว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีแนวโน้มใช้แนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ บุญเต็ม และคณะ (2564) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงาน ทั้งยังพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีความคล่องตัวในการบริหารสูง เนื่องจากโครงสร้างองค์กรไม่ซับซ้อน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวิมล ว่องวาณิช (2556) ที่ชี้ให้เห็นว่า บรรยากาศองค์การที่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมส่งผลให้เกิดความร่วมมือภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม การที่ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น อาจสะท้อนข้อจำกัดด้านทรัพยากร งบประมาณ และระบบแรงจูงใจของสถานศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย ซึ่งเป็นประเด็นเชิงโครงสร้างที่ควรได้รับการพัฒนาในเชิงนโยบาย

2. การอภิปรายผลระดับความผูกพันต่อองค์กรของครู ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของครูอยู่ในระดับมาก โดยมีความผูกพันทางอารมณ์สูงที่สุด เมื่อพิจารณาในกรอบแนวคิดของ John P. Meyer และ Natalie J. Allen (1991) ซึ่งเสนอโมเดลความผูกพันต่อองค์กร 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความผูกพันทางอารมณ์ (Affective Commitment) ความผูกพันต่อเนื่อง (Continuance Commitment) และความผูกพันเชิงบรรทัดฐาน (Normative Commitment) ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนว่า ครูมีความผูกพันเชิงอารมณ์เป็นหลัก กล่าวคือ เกิดจากความรัก ความศรัทธา และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มากกว่าการยึดโยงกับผลประโยชน์หรือความจำเป็นในการคงอยู่ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวาณิช (2556) ที่พบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความผูกพันทางอารมณ์สูงกว่ามิติอื่น โดยเฉพาะในโรงเรียนที่ผู้บริหารสนับสนุนการมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวกอีกทั้ง

ธนวัฒน์ บุญเต็ม และคณะ (2564) ยังรายงานว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและครู รวมถึงการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร ส่งผลโดยตรงต่อระดับความผูกพันทางอารมณ์และเชิงบรรทัดฐาน ในเชิงบริบท โรงเรียนขนาดเล็กมักมีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด มีการสื่อสารโดยตรง และมีวัฒนธรรมองค์กรแบบครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนความผูกพันทางอารมณ์อย่างชัดเจน

3. การอภิปรายผลความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครู ผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงบริบทในเชิงทฤษฎี การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Psychological Ownership) และการรับรู้คุณค่าในบทบาทของตนเอง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่ความผูกพันทางอารมณ์ตามแนวคิดของ Meyer และ Allen ในเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับธนวัฒน์ บุญเต็ม และคณะ (2564) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในระดับปานกลางถึงสูง โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งเป็นตัวพยากรณ์สำคัญของความผูกพันทางอารมณ์ นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวาณิช (2556) ยังรายงานว่า เมื่อครูรับรู้ว่าตนมีบทบาทในกระบวนการกำหนดทิศทางของโรงเรียน จะเกิดความไว้วางใจในผู้บริหาร และเกิดแรงจูงใจภายในในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงยืนยันว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมิใช่เพียงแนวทางการบริหารเชิงอุดมการณ์ แต่เป็นกลไกเชิงโครงสร้างที่ส่งผลโดยตรงต่อความผูกพันต่อองค์กรของครู และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในระยะยาว โดยเฉพาะในบริบทสถานศึกษาขนาดเล็กของประเทศไทย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ระดับความผูกพันต่อองค์กรของครู และความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษาขนาดเล็กผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมี

ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามลำดับ 2) ความผูกพันต่อองค์กรของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความผูกพันทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือความผูกพันเชิงบรรทัดฐาน และความผูกพันต่อเนื่อง และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความผูกพันทางอารมณ์ของครู โดยสรุป การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก และมีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในระยะยาว

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติ

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดประชุมระดมความคิดเห็น การจัดตั้งคณะกรรมการร่วม และการเปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1.2 หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดแนวทางหรือคู่มือการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบท

1.3 ควรพัฒนาระบบแรงจูงใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติที่สะท้อนการมีส่วนร่วมของครูอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างความผูกพันเชิงบรรทัดฐานและความภาคภูมิใจในองค์กร

1.4 ส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ผ่านการอบรมหรือหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นทักษะการสื่อสาร การสร้างความไว้วางใจ และการบริหารแบบกระจายอำนาจ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยตัวแปรแทรก (Mediating Variables) เช่น ความไว้วางใจในผู้บริหาร บรรยากาศองค์การ หรือความพึงพอใจในการทำงาน เพื่ออธิบายกลไกความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันต่อองค์กรให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเชิงบริบท

2.3 ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์และมุมมองของครู

2.4 ควรศึกษาในเชิงพยากรณ์หรือเชิงสาเหตุ (Predictive or Causal Model) เช่น การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) หรือโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อทดสอบอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมของตัวแปร

เอกสารอ้างอิง

ธนวัฒน์ บุญเต็ม, และคณะ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครู.*วารสารการบริหารการศึกษาไทย,17*(2),45–60.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553). (2553). *ราชกิจจานุเบกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 8(1), 23–38.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach. (5th ed.). SAGE Publications.

Harris, A. (2008). Distributed leadership: According to the evidence. Routledge.

McGregor, D. (1960). *The human side of enterprise*. McGraw-Hill. New York, NY.

Meyer, J. P., & Allen, N. J. (1991). A three-component conceptualization of organizational commitment. *Human Resource Management Review*, 1(1), 61–89. https://doi.org/10.1016/1053-4822(91)90011-Z

Spillane, J. P. (2006). Distributed leadership. Jossey-Bass.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row, New York.

Yukl, G. (2013). *Leadership in organizations* (8th ed.). Pearson Education. Boston, MA.

การวาดภาพและระบายสีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กห้องอนุบาล 2 โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์*

ENHANCING FINE MOTOR SKILL DEVELOPMENT THROUGH DRAWING AND COLORING ACTIVITIES AMONG KINDERGARTEN 2 STUDENTS AT HORKHAM PITTAYASAN SCHOOL

ณิชา คำไพล[1] และ ภูริพงษ์ ภูริศรี[2]

Nicha Khampai[1] and Puripong Purisri[2]

[1-2]โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์

[1-2]Hokhampittayasan School, Thailand

Corresponding Author's Email: Nicha19042539@gmail.com

Received 23 February 2026; Revised 25 February 2026; Accepted 28 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ และ 2) เปรียบเทียบความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก่อนและหลังการจัดกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายคือเด็กชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการจำนวน 8 แผน แบบประเมินพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก และแบบประเมินความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าดัชนีความ

Citation:

* ณิชา คำไพล และ ภูริพงษ์ ภูริศรี. (2569). การวาดภาพและระบายสีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กห้องอนุบาล 2 โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์. วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน, 1(1), 27-39.

Nicha Khampai and Puripong Purisri. (2026). Enhancing Fine Motor Skill Development Through Drawing and Coloring Activities Among Kindergarten 2 Students at Horkham Pittayasan School. ASEAN Journal of Education and Human Development, 1(1), 27-39.;

Website: https://so16.tci-thaijo.org/index.php/AJEHD

สอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง (Cronbach's alpha = .91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t(24) = 12.87, $p < .001$) และมีขนาดอิทธิพลอยู่ในระดับสูงมาก (*Cohen's d* = 2.57) และ 2) ความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(24) = 13.42$, $p < .001$) โดยมีขนาดอิทธิพลอยู่ในระดับสูงมาก (*Cohen's d* = 2.68) สรุปได้ว่ากิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทั้งทางสถิติและทางปฏิบัติ

คำสำคัญ: การวาดภาพและระบายสี, กล้ามเนื้อมัดเล็ก, ความคิดสร้างสรรค์, เด็กปฐมวัย

Abstract

This classroom action research aimed to 1) compare the fine motor skills development of Kindergarten 2 students before and after imaginative drawing and coloring activities, and 2) compare imaginative thinking and creativity before and after the activities. The target group consisted of 25 Kindergarten 2 students at Hokhampittayasan School, Semester 2, Academic Year 2025, selected through purposive sampling. The research instruments included eight lesson plans for imaginative drawing and coloring activities, a fine motor skills assessment form, and an imaginative thinking and creativity assessment form. The instruments were validated by three experts, with content validity index (IOC) values ranging from 0.67–1.00, and demonstrated high reliability (Cronbach's alpha = .91, respectively). Data were analyzed using mean, standard deviation, and paired-samples t-test, with the statistical significance level set at .05.

The results indicated that (1) students' fine motor skills after the activities were significantly higher than before (t(24) = 12.87, p < .001) with a

very large effect size (Cohen's d = 2.57), and (2) imaginative thinking and creativity after the activities were significantly higher than before (t(24) = 13.42, p < .001) with a very large effect size (Cohen's d = 2.68). The findings suggest that imaginative drawing and coloring activities are an effective approach for significantly enhancing fine motor development and creativity among preschool children.

Keywords: Drawing and Coloring, Fine Motor Skills, Creativity, Preschool Children

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยนับเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เนื่องจากเด็กในช่วงวัยปฐมวัยเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และภาษา ซึ่งพัฒนาการในช่วงวัยนี้จะส่งผลโดยตรงต่อความพร้อมในการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของเด็กในระยะยาว การลงทุนด้านการศึกษาปฐมวัยจึงได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติว่าเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพมนุษย์และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (OECD, 2019) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ใน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน เหมาะสมกับวัย และสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ในบรรดาพัฒนาการด้านต่าง ๆ พัฒนาการด้านร่างกาย โดยเฉพาะ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อบริเวณมือ นิ้วมือ และข้อมืออย่างประสานสัมพันธ์ ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น เช่น การจับดินสอ การเขียน การตัด การพับ การระบายสี และการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ หากเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างเหมาะสม อาจส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการพัฒนาทักษะ

ทางการเรียนรู้ ขาดความมั่นใจในการทำกิจกรรม และเกิดปัญหาในการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา (Gesell, 1940) จากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในระดับปฐมวัย พบว่าเด็กบางส่วนยังมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กไม่เป็นไปตามวัย เช่น การจับดินสอไม่มั่นคง การควบคุมทิศทางการเคลื่อนไหวของมือและนิ้วมือได้ไม่ดี หรือหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องใช้ความละเอียดของกล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างแท้จริงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยเฉพาะ การวาดภาพและการระบายสี เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการควบคุมการเคลื่อนไหวของมือและนิ้วมืออย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งอธิบายว่าเด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการกระทำและประสบการณ์ตรง และสร้างองค์ความรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (Piaget, 1962) รวมถึงทฤษฎีสังคมวัฒนธรรมของวีก็อตสกีที่เน้นบทบาทของกิจกรรม สื่อ และการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ เช่น งานศิลปะ ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (Vygotsky, 1978)

จากเหตุผลและบริบทดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การวาดภาพและระบายสีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์ โดยใช้กิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการเป็นเครื่องมือในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมดังกล่าวต่อพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพัฒนาการ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ มีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและความคิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและความคิดเชิงจินตนาการของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยมีดังนี้

1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart ซึ่งประกอบด้วยวงจรการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวางแผน (Plan) (2) การปฏิบัติ (Act) (3) การสังเกต (Observe) และ (4) การสะท้อนผล (Reflect) โดยดำเนินการ 1 วงจรการวิจัย เนื่องจากเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในบริบทชั้นเรียนเฉพาะ

2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 25 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้นและมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กกลุ่มดังกล่าว

3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ประเภท ดังนี้

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ จำนวน 8 แผน ดำเนินกิจกรรมสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 30–40

นาที เนื้อหากิจกรรมเน้นการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การจับดินสอสี การลากเส้น การระบายสี และการวาดภาพอย่างอิสระตามความคิดของเด็ก

3.2 แบบประเมินพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นแบบประเมินเชิงพฤติกรรม (Rating Scale) ระดับ 3 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี และควรส่งเสริม ประเมินความสามารถด้านการใช้มือและนิ้วมือ เช่น การจับอุปกรณ์ศิลปะ การควบคุมทิศทางมือ และความคล่องแคล่วในการวาดและระบายสี

3.3 แบบประเมินความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบประเมินเชิงพฤติกรรม สังเกตจากผลงานศิลปะและการแสดงออกของเด็ก เช่น ความแปลกใหม่ของผลงาน ความหลากหลายของรูปแบบ และการถ่ายทอดความคิดผ่านภาพวาด

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือวิจัยทุกฉบับได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความเหมาะสม ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวัด ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงในส่วนของการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่า แบบประเมินพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 และแบบประเมินความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 ตามค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s alpha) ซึ่งสะท้อนว่าเครื่องมือทั้งสองฉบับมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง และมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ประเมินพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กและความคิดเชิงจินตนาการก่อนการจัดกิจกรรม (Pre-test)

4.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการตามแผนที่กำหนด

4.3 ประเมินพัฒนาการหลังการจัดกิจกรรม (Post-test)

4.4 บันทึกผลการสังเกตและสะท้อนผลการจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก และความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

5.2 สถิติเชิงอนุมานใช้สถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์ (Paired-Samples t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนในด้าน (1) พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก และ (2) ความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

5.3 การวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลคำนวณค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) โดยใช้สถิติ Cohen’s d และแปลผลตามเกณฑ์ของ Jacob Cohen (1988) โดยค่า 0.20 หมายถึงขนาดอิทธิพลระดับเล็ก 0.50 ระดับปานกลาง และ 0.80 ขึ้นไปถือว่ามีขนาดอิทธิพลระดับสูง

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวาดภาพและระบายสีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย และ 2) ส่งเสริมความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

1. ผลเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กก่อนและหลังการจัดกิจกรรม (n = 25)

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	df	p	Cohen’s d
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D				
พัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก	3.10	0.42	4.34	0.38	12.87	24	< .001*	2.57

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กชั้นอนุบาล 2 ก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ที่ 3.10 (SD = 0.42) และเพิ่มขึ้นเป็น 4.34 (SD = 0.38) หลังการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ ผลการทดสอบด้วยสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t(24) = 12.87$, $p < .001$)

ขนาดอิทธิพล (Cohen's d = 2.57) อยู่ในระดับสูงมาก แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทั้งทางสถิติและทางปฏิบัติ กล่าวคือ กิจกรรมดังกล่าวมีพลังในการพัฒนาทักษะการควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างตาและมืออย่างมีประสิทธิผลเชิงโครงสร้าง

2. ผลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม (n = 25)

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	df	p	Cohen's d
ความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D				
	3.14	0.44	4.39	0.36	13.42	24	< .001*	2.68

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ก่อนการจัดกิจกรรมอยู่ที่ 3.14 (SD = 0.44) และเพิ่มขึ้นเป็น 4.39 (SD = 0.36) หลังการจัดกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t(24) = 13.42$, $p < .001$)

ขนาดอิทธิพล (Cohen's d = 2.68) อยู่ในระดับสูงมาก สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการมีบทบาทสำคัญในการยกระดับโครงสร้างความคิดเชิงสัญลักษณ์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กระหว่างการจัดกิจกรรม และการวิเคราะห์ผลงานวาดภาพและระบายสีของเด็ก โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

เด็กมีความสามารถในการใช้มือและนิ้วได้คล่องแคล่วมากขึ้น สามารถจับอุปกรณ์การวาดภาพได้ถูกต้อง ควบคุมการเคลื่อนไหวของมือในการลากเส้นและระบายสีได้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

2. ด้านความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

เด็กสามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีความหลากหลาย แสดงออกถึงจินตนาการ ความคิดริเริ่ม และสามารถอธิบายผลงานของตนเองได้อย่างมีเหตุผลและสอดคล้องกับประสบการณ์ของตน

3. ด้านทัศนคติและความมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

เด็กมีความสนใจ สนุกสนาน และมีความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรม กล้าแสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูมากขึ้น

อภิปรายผล

1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการ เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และมีขนาดอิทธิพลอยู่ในระดับสูงมาก สะท้อนว่ากิจกรรมดังกล่าวมีความหมายทั้งเชิงสถิติและเชิงปฏิบัติ โดยเด็กสามารถควบคุมการใช้มือและนิ้วมือได้แม่นยำมากขึ้น มีความคล่องแคล่วในการจับอุปกรณ์ และมีพัฒนาการด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการของ Arnold Gesell (1940)ที่อธิบายว่าพัฒนาการทางร่างกายเป็นไปตามลำดับขั้น และสามารถส่งเสริมผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ

Maria Montessori (1964) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยเฉพาะกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อมือและประสาทสัมผัสในเชิงงานวิจัย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ Jane Case-Smith (2000) ที่พบว่ากิจกรรมศิลปะสามารถพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กได้อย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับ Laura H. Dinehart (2015) ที่รายงานว่าทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กในระดับปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับความพร้อมด้านการเขียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่สูงขึ้นในบริบทประเทศไทย ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กำหนดให้การจัดประสบการณ์ปฐมวัยเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

2. การส่งเสริมความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรม เด็กมีระดับความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และมีขนาดอิทธิพลในระดับสูงมาก เด็กสามารถสร้างผลงานที่มีความหลากหลาย แปลกใหม่ และอธิบายแนวคิดของตนเองได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลผลดังกล่าวสามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Jean Piaget (1962) ซึ่งอธิบายว่าเด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Stage) ที่ใช้สัญลักษณ์และจินตนาการเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ ขณะเดียวกันยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Lev Vygotsky (1978) ที่เน้นบทบาทของกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการส่งเสริมพัฒนาการในเขตพัฒนาการใกล้เคียง (ZPD)นอกจากนี้ แนวคิดของ Viktor Lowenfeld และ Ellis Paul Torrance อธิบายว่ากิจกรรมศิลปะช่วยพัฒนาองค์ประกอบสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคล่องแคล่ว และความยืดหยุ่นทางความคิด (Lowenfeld & Brittain, 1987; Torrance, 1974)

3. การสังเคราะห์ภาพรวมเมื่อพิจารณาผลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน พบว่ากิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการเป็นกิจกรรมบูรณาการที่ส่งเสริมทั้งพัฒนาการทางร่างกายและสติปัญญาควบคู่กัน อีกทั้งกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Stephen Kemmis และ Robin McTaggart (1988) ยังช่วยให้ครูสามารถสะท้อนผลและปรับปรุงการจัดกิจกรรมได้อย่างเป็นระบบ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การวาดภาพและระบายสีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กห้องอนุบาล 2 โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย และ (2) ส่งเสริมความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการเป็นเครื่องมือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กหลังการจัดกิจกรรม เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้มือและนิ้วมือดีขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งในด้านการจับอุปกรณ์ศิลปะ การควบคุมทิศทางการเคลื่อนไหวของมือ ความคล่องแคล่ว และความแม่นยำในการวาดภาพและระบายสี โดยค่าเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการสามารถส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านความคิดเชิงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เด็กสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีความหลากหลาย แสดงออกถึงความคิดริเริ่ม และสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองผ่านภาพวาดได้อย่างอิสระ มีความกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจมากขึ้น โดยผลการประเมินหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดีมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมศิลปะตามจินตนาการมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

โดยสรุป กิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สามารถพัฒนาเด็กได้ทั้งด้านร่างกายและสติปัญญาควบคู่กันอย่างเหมาะสมข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.1 ครูปฐมวัยควรจัดกิจกรรมวาดภาพและระบายสีตามจินตนาการอย่างสม่ำเสมอเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กควบคู่กับความคิดสร้างสรรค์

1.2 ควรจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ศิลปะที่หลากหลาย ปลอดภัย และเหมาะสมกับวัย เช่น สีเทียน สีไม้ พู่กัน กระดาษหลายขนาด เพื่อกระตุ้นความสนใจของเด็ก

1.3 ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกหัวข้อหรือรูปแบบผลงานอย่างอิสระ ไม่จำกัดกรอบความคิด และหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบผลงานระหว่างเด็ก

1.4 ครูควรใช้คำถามกระตุ้นความคิด เช่น “ภาพนี้เล่าเรื่องอะไร” หรือ “ทำไมหนูเลือกสีนี้” เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงอธิบายและการใช้ภาษา

1.5 ควรมีการสังเกตและบันทึกพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์หลักในระดับปฐมวัย

2.2 ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ศิลปะที่มีคุณภาพ

2.3 ควรจัดอบรมหรือพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรขยายระยะเวลาการวิจัยและเพิ่มจำนวนวงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษาผลในระยะยาว

3.2 ควรศึกษาผลของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในมิติอื่น ๆ เช่น ด้านอารมณ์ สังคม ภาษา หรือทักษะการเขียน

3.3 ควรเปรียบเทียบผลของกิจกรรมวาดภาพและระบายสีกับกิจกรรมศิลปะรูปแบบอื่น เช่น การปั้น การฉีก–ปะ หรือศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ

3.4 ควรเพิ่มการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติขั้นสูง เช่น t-test เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางวิชาการของงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

Case-Smith, J. (2000). Effects of occupational therapy services on fine motor and functional performance in preschool children. *American Journal of Occupational Therapy*, 54(4), 372–380.

Dinehart, L. H. (2015). Handwriting in early childhood education: Current research and future implications. *Journal of Early Childhood Literacy*, 15(1), 97–118. https://doi.org/10.1177/1468798414522825

Gesell, A. (1940). *The first five years of life: A guide to the study of the preschool child*. Harper & Brothers.

Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The action research planner.* (3rd ed.). Deakin University Press.

Lowenfeld, V., & Brittain, W. L. (1987). *Creative and mental growth.* (8th ed.). Macmillan.

Montessori, M. (1964). *The Montessori method*. Schocken Books.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). *Providing quality early childhood education and care: Results from the starting strong survey 2018*. OECD Publishing.

Piaget, J. (1962). *Play, dreams and imitation in childhood*. Norton.

Torrance, E. P. (1974). *Torrance tests of creative thinking*. Ginn.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.

Jacob Cohen. (1988). Statistical power analysis for the behavioral sciences (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 *

ACADEMIC ADMINISTRATION AFFECTING STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT IN PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, AREA 8

พระครูอโศกภัทรวงศ์[1], พระมหาอำพล ธนปณฺโญ (ชัยสารี)[2] และ ฐิติวัสส์ หมั่นกิจ[3]

PhraKru Asokphatthrawong[2], Phramaha Ampol Dhanapañño (Chaisaree) and Thitiwat mankit[3]

[1-2] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[1-2]Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

[3]นักวิชาการอิสระ

[3]Independent academic,Thailand

Corresponding Author's Email: czzie19@gmail.com

Received 23 February 2026; Revised 25 February 2026; Accepted 28 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการ 2) ศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 การวิจัยเป็นเชิงปริมาณ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

Citation:

* พระครูอโศกภัทรวงศ์, พระมหาอำพล ธนปณฺโญ (ชัยสารี) และ ฐิติวัสส์ หมั่นกิจ. (2569). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8. วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน, 1(1), 40-55.

PhraKru Asokphatthrawong, Phramaha Ampol Dhanapañño (Chaisaree) and Thitiwat mankit. (2026). Academic Administration Affecting Students' Learning Achievement in Phrapariyattidhamma Schools, General Education Department, Area 8. ASEAN Journal of Education and Human Development, 1(1), 40-55.;

Website: https://so16.tci-thaijo.org/index.php/AJEHD

บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 178 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 55 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 4.18, SD = 0.47) 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($\overline{X}$ = 3.12, SD = 0.41) 3) การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .62) และ 4) ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 48 (R^2 = .48) ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, โรงเรียนพระปริยัติธรรม, การประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) examine the level of academic administration, 2) investigate the level of students' learning achievement, 3) analyze the relationship between academic administration and students' learning achievement, and 4) identify academic administration factors affecting students' learning achievement in Phrapariyattidhamma Schools, General Education Department, Area 8. The study employed a quantitative descriptive correlational research design. The sample consisted of 178 educational personnel selected through stratified random sampling. The research instrument was a 55-item five-point rating scale questionnaire with a reliability

coefficient of 0.96. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson's product–moment correlation, and multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) the overall level of academic administration was at a high level ($\overline{X}$ = 4.18, SD = 0.47); 2) students' learning achievement was at a moderately high level ($\overline{X}$ = 3.12, SD = 0.41); 3) academic administration was positively correlated with students' learning achievement at the .01 level of significance (r = .62); and 4) instructional management, quality assurance integration, and curriculum development significantly predicted students' learning achievement, accounting for 48% of the variance (R^2 = .48). The findings indicate that effective academic administration, particularly instructional management and quality assurance, plays a crucial role in enhancing students' learning achievement in Phrapariyattidhamma Schools, General Education Department, Area 8.

Keywords: Academic Administration,Learning Achievement, Phrapariyattidhamma Schools, Educational quality assurance

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องเร่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่สอดคล้องกับบริบทของโลกยุคดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งถือเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของคุณภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา (Hallinger & Murphy, 1985) ในบริบทดังกล่าว งานบริหารงานวิชาการจึงนับเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

กรอบการบริหารการศึกษาของประเทศไทยได้กำหนดแนวทางไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมาตรา 39 กำหนดให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มความคล่องตัว

และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ขณะเดียวกัน มาตรา 22 และมาตรา 24 เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) สาระสำคัญดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการมิได้เป็นเพียงภารกิจเชิงโครงสร้าง แต่เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยตรง

สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งมีลักษณะเฉพาะในการจัดการศึกษาที่บูรณาการวิชาสามัญควบคู่กับพระพุทธศาสนา การบริหารงานวิชาการจึงต้องดำเนินการภายใต้กรอบของ พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรม และคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562) บริบทดังกล่าวทำให้การบริหารงานวิชาการมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากต้องสร้างสมดุลระหว่างมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของสถาบันสงฆ์

ในเชิงทฤษฎี แนวคิดการบริหารงานวิชาการให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารในการกำกับ ติดตาม สนับสนุน และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศภายใน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (Hoy & Miskel, 2013) นอกจากนี้ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Leithwood & Jantzi, 2008)

อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 พบว่าระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังมีความแตกต่างกันในแต่ละสถานศึกษา ซึ่งอาจสะท้อนถึงความแตกต่างด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

2. เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

4. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การบริหารงานวิชาการอย่างน้อยหนึ่งด้านสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (Descriptive Correlational Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 ซึ่งดำเนินการจัดการศึกษาตามกรอบของ พระราชบัญญัติ

การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 320 คน ครอบคลุมผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา

2.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดตามแนวคิดของ Taro Yamane โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 178 คน ซึ่งถือว่าเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติและการทดสอบสมมติฐาน

2.3 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกประชากรออกตามตำแหน่งหน้าที่ จากนั้นกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับสัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่ม และดำเนินการสุ่มอย่างง่ายภายในแต่ละชั้นภูมิ วิธีการดังกล่าวช่วยเพิ่มความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง ลดอคติจากการสุ่ม และเสริมสร้างความเที่ยงตรงภายนอกของผลการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา โดยกำหนด Conceptual Framework และ Operational Definitions ของตัวแปรอย่างชัดเจน เพื่อให้ข้อคำถามครอบคลุมมิติของตัวแปรตามกรอบการวิจัย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Check List) (2) แบบวัดตัวแปรต้น และ (3) แบบวัดตัวแปรตาม ซึ่งมีลักษณะเป็น Five-point Rating Scale ตามแนวคิดของ Rensis Likert รวมทั้งสิ้น 55 ข้อ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนเพื่อตรวจสอบ Content Validity และคำนวณค่า Index of Item-Objective Congruence (IOC) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วย Cronbach’s Alpha Coefficient พบว่าค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงว่าเครื่องมือมีความเหมาะสมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำแบบสอบถามออนไลน์ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Google Forms โดยกำหนดคำชี้แจง (Instructions) อย่างชัดเจน พร้อมแบบแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Informed Consent) ก่อนเริ่มตอบแบบสอบถา

2. แจกแบบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลผู้วิจัยส่งลิงก์แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 178 คน ผ่านช่องทางออนไลน์ที่เหมาะสม เช่น อีเมล และแอปพลิเคชันสื่อสารทางการศึกษา โดยเปิดให้ตอบแบบสอบถามภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ การเข้าร่วมเป็นไปโดยความสมัครใจ (Voluntary Participation) และรับรองการไม่เปิดเผยตัวตน (Anonymity) รวมถึงการรักษาความลับของข้อมูล (Confidentiality)

3. ตรวจสอบและเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล (Data Screening) คัดกรองข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ และจัดเตรียมไฟล์ข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติในขั้นตอนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ภายหลังการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลแล้ว โดยใช้สถิติ ดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและระดับของตัวแปรที่ศึกษา

5.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson’s Product–Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการ (n = 178)

ด้านการบริหารงานวิชาการ	$\overline{X}$	SD	ระดับ
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.22	0.50	มาก
การจัดการเรียนการสอน	4.25	0.46	มาก
การวัดและประเมินผล	4.10	0.52	มาก
การนิเทศภายใน	4.05	0.55	มาก
การประกันคุณภาพการศึกษา	4.28	0.44	มาก
รวม	**4.18**	**0.47**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\overline{X}$= 4.18, SD = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประกันคุณภาพการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.28, SD = 0.44) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$= 4.25, SD = 0.46) และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.22, SD = 0.50) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การนิเทศภายใน ($\overline{X}$ = 4.05, SD = 0.55) อย่างไรก็ตาม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเข้มแข็งและเป็นระบบ

วัตถุประสงค์ข้อที่ *2* **เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8**

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้	$\overline{X}$	SD	ระดับ
ภาษาไทย	3.20	0.45	ปานกลางค่อนข้างสูง
คณิตศาสตร์	2.98	0.50	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์	3.05	0.47	ปานกลาง
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3.25	0.42	ปานกลางค่อนข้างสูง
รวม	**3.12**	**0.41**	**ปานกลางค่อนข้างสูง**

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($\overline{X}$= 3.12, *SD* = 0.41) เมื่อพิจารณารายกลุ่มสาระ พบว่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.25, *SD* = 0.42) รองลงมาคือ ภาษาไทย

($\overline{X}$ = 3.20, *SD* = 0.45) ส่วนกลุ่มสาระคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 2.98, *SD* = 0.50) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่าควรมีการพัฒนาเชิงวิชาการในบางกลุ่มสาระเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ *3* เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

ตารางที่ *3* ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

ตัวแปร	r	ระดับความสัมพันธ์
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	.58**	ปานกลาง
การจัดการเรียนการสอน	.65**	ค่อนข้างสูง
การวัดและประเมินผล	.53**	ปานกลาง
การนิเทศภายใน	.55**	ปานกลาง
การประกันคุณภาพการศึกษา	.60**	ค่อนข้างสูง
รวม	**.62**	**ค่อนข้างสูง**

จากตารางที่ *3* พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ *.01 (r = .62, p < .01)* ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง แสดงว่าเมื่อระดับการบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์สูงที่สุด (*r = .65, p < .01)* รองลงมาคือ การประกันคุณภาพการศึกษา (*r = .60, p < .01)* และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (*r = .58, p < .01)* ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การวัดและประเมินผล (*r = .53, p < .01)* อย่างไรก็ตาม ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบ Stepwise

ตัวแปรพยากรณ์	B	SE	β	t	p
การจัดการเรียนการสอน	0.35	0.07	.36	5.21	.000**
การประกันคุณภาพการศึกษา	0.28	0.08	.28	3.94	.000**
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	0.22	0.09	.21	2.45	.016*

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน (β = .36, $p < .01$) การประกันคุณภาพการศึกษา (β = .28, $p < .01$) และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (β = .21, $p < .05$) โดยแบบจำลองมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) เท่ากับ .69 และมีค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R^2) เท่ากับ .48 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ด้านสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 48 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 52.37$, $p < .01$) แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รองลงมาคือ การประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานวิชาการผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมต้องดำเนินงานภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านระบบบริหารงานวิชาการที่มีมาตรฐาน ชัดเจน และเป็นระบบ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของ

สถานศึกษาและเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด บางโม (2558) ที่พบว่า สถานศึกษาที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่เข้มแข็งและดำเนินการอย่างเป็นระบบ จะมีประสิทธิผลทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนที่ขาดการจัดการเชิงวิชาการที่ชัดเจน ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม เขต 8 มีความสอดคล้องกับกรอบกฎหมายและหลักการบริหารสมัยใหม่

2. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยเฉพาะกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่เน้นการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของอุทุมพร จามรมาน (2559) ที่ระบุว่า การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบท อัตลักษณ์ และความต้องการของผู้เรียน จะส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2561) ที่พบว่า คุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานวิชาการที่มีคุณภาพสามารถส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน

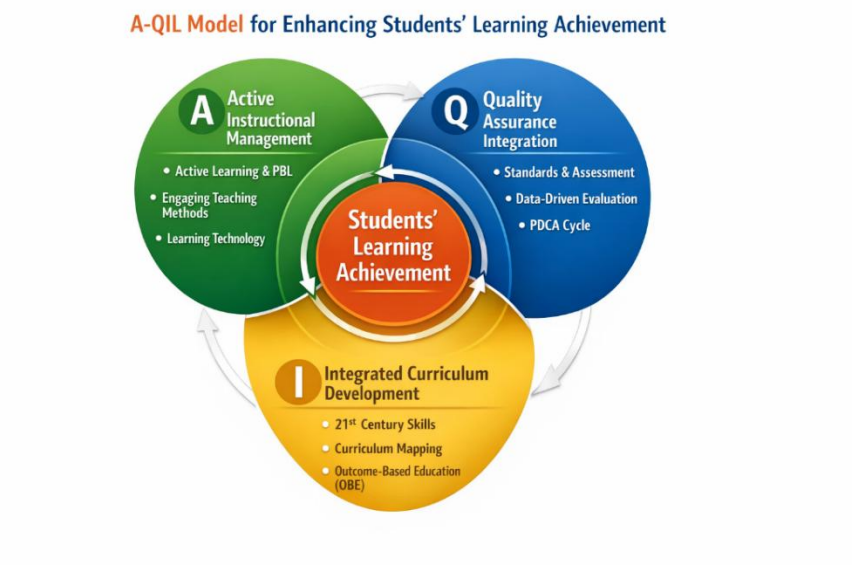
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับค่อนข้างสูง ($r = .62$, $p < .01$) แสดงให้เห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็มีแนวโน้มสูงขึ้นตามไปด้วยผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระ รุญเจริญ (2560) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2562) ที่ระบุว่า การบริหารหลักสูตร การนิเทศภายใน และระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลางถึงสูง ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การบริหารงานวิชาการที่มีการวางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จะช่วยพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุพบว่า การจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 48 แสดงให้

เห็นว่า ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการมีบทบาทสำคัญต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนผล ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพร ปัญญาภิญโญ (2563) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวาณิช (2561) ที่ชี้ให้เห็นว่า ระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและมีการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผลลัพธ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากผลการวิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ และการพัฒนาหลักสูตร เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 ซึ่งมีรายละเอียดและองค์ประกอบปรากฏดังภาพโมเดลต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ภาพโมเดล A-QIL Model

จากภาพอินโฟกราฟิก A-QIL Model ส่วนล่างของภาพเป็น “ตารางสรุปองค์ประกอบหลัก” ของโมเดล แบ่งออกเป็น 3 ช่อง ตามตัวอักษร A – Q – I ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. A – Active Instructional Management คือ การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุก องค์ประกอบในตาราง ได้แก่ 1) Active Learning และ PBL การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เช่น Active Learning และ Problem-Based Learning เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา 2) Engaging Teaching Methods การใช้วิธีสอนที่หลากหลายกระตุ้นการมีส่วนร่วม เช่น การอภิปราย การทำงานกลุ่ม เกมการศึกษา และ 3) Learning Technology การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น สื่อดิจิทัล แพลตฟอร์มออนไลน์ และเครื่องมือประเมินผล มุ่งเน้น “คุณภาพของกระบวนการสอน” ให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

2. Q – Quality Assurance Integration การบูรณาการระบบประกันคุณภาพ องค์ประกอบในตาราง ได้แก่ 1) Standards and Assessment การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และการประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด 2) Data-Driven Evaluation การใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) และผลประเมินต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์และพัฒนา และ 3) PDCA Cycle การดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) Actปรับปรุง) มุ่งเน้น“ควบคุมและยกระดับคุณภาพ” ของทั้งหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ

3. I – Integrated Curriculum Development การพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ องค์ประกอบในตาราง ได้แก่ 1) 21st Century Skills การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร ความร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ 2) Curriculum Mapping การวางผังหลักสูตรเชื่อมโยงมาตรฐาน ตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้ และการประเมิน และ 3) Outcome-Based Education (OBE) การออกแบบหลักสูตรโดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) เป็นเป้าหมายหลัก มุ่งเน้น “คุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร” ให้สอดคล้องกับบริบทและผลลัพธ์ที่ต้องการ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1)

การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามีระบบการบริหารงานวิชาการที่เข้มแข็งและเป็นระบบ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่กลุ่มสาระคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม 3)การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า เมื่อการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และ 4) ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 48 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด

โดยสรุป การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ และการพัฒนาหลักสูตร เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง

2. ควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง โดยนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานตามวงจร PDCA อย่างเป็นรูปธรรม

3. ควรทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม และเน้นการบูรณาการความรู้ทางวิชาการควบคู่คุณธรรม

4. ควรจัดทำแผนพัฒนาวิชาการเฉพาะกลุ่มสาระที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ เช่น คณิตศาสตร์ โดยจัดอบรมครู พัฒนาสื่อ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังโรงเรียนพระปริยัติธรรมในเขตพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบผลและเพิ่มความครอบคลุมของข้อมูล

3. ควรศึกษาโมเดลการบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการ เช่น การประยุกต์ใช้ A-QIL Model เพื่อทดสอบประสิทธิผลเชิงทดลอง

4. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร แรงจูงใจของครู หรือบรรยากาศองค์การ ที่อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

กิตติพร ปัญญาภิญโญ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 14(2), 45–58.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2561). *การบริหารการศึกษาเชิงระบบ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระ รุญเจริญ. (2560). *การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ.* กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมคิด บางโม. (2558). *หลักการบริหารการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. ราชกิจจานุเบกษา, 116(74 ก), 1–23.

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา, 136(50 ก), 1–22.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2561). *การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร จามรมาน. (2559). *การประกันคุณภาพการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ฟันนี่พับลิชชิ่ง.

Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal, 86*(2), 217–247.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice* (9th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.

Leithwood, K., & Jantzi, D. (2008). Linking leadership to student learning: The contributions of leader efficacy. *Educational Administration Quarterly, 44*(4), 496–528.

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8*

DEVELOPING A TEACHER DEVELOPMENT MODEL USING PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITIES (PLCS) IN THE SUBJECT OF BUDDHIST STUDIES, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, REGION 8

นัสชนะ ส่างช้าง[1],พระมหาอำพล ธนปณฺโญ (ชัยสารี)[2] และ เชวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ[3]

Naschana Sangchang[1], Phramaha Ampol Dhanapañño (Chaisaree)[2] and Chawengsak Prueksathewet[3]

[1-2]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[1-2]Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

[3]วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

[3]Pichayabundit College, Thailand

Corresponding Author's Email: d_p212224@hotmail.com

Received 23 February 2026; Revised 25 February 2026; Accepted 28 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และ 3) ทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น การวิจัยเป็นแบบวิจัยและพัฒนาแบบผสมผสานวิธีดำเนินการ 3 ระยะ กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 320 คน

Citation:

* นัสชนะ ส่างช้าง, พระมหาอำพล ธนปณฺโญ (ชัยสารี) และ เชวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ. (2569). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8. วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน, 1(1), 56-71.

Naschana Sangchang, Phramaha Ampol Dhanapañño (Chaisaree) and Chawengsak Prueksathewet. (2026). Developing a Teacher Development Model Using Professional Learning Communities (Plcs) in the Subject of Buddhist Studies, General Education Department, Region 8. ASEAN Journal of Education and Human Development, 1(1), 56-71.;

Website: https://so16.tci-thaijo.org/index.php/AJEHD

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) สำหรับระยะที่ 3 ใช้การทดลองแบบกึ่งทดลองชนิด One-Group Pretest–Posttest Design กับครูจำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Dependent Samples t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนาครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการจำเป็นในการจัดระบบ PLC อย่างเป็นรูปธรรมในระดับสูง 2) ได้พัฒนารูปแบบ BUDDHA-PLC Model ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ Buddhist Integration, Unity Collaboration, Development Cycle, Data Reflection, Holistic Learning และ Assessment & Adjustment ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า สมรรถนะครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีประสิทธิผลและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstract

This research aimed to: 1) investigate the current conditions, problems, and priority needs for teacher development in Phrapariyattidhamma Schools, General Education Department, Region 8; 2) develop a teacher development model based on the Professional Learning Community (PLC) concept; and 3) implement and evaluate the effectiveness of the developed model. The study employed a Research and Development (R&D) approach using mixed methods and was conducted in three phases. In Phase 1, the sample consisted of 320 administrators and teachers. Research instruments included questionnaires, semi-structured interviews, and a model evaluation form. Data were analyzed

using frequency, percentage, mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI Modified). In Phase 3, a quasi-experimental design (One-Group Pretest–Posttest Design) was conducted with 30 teachers. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the Dependent Samples t-test.

The findings revealed that: 1) the overall level of teacher development was at a moderate level, with a high priority need for establishing a concrete PLC system; 2) the developed BUDDHA-PLC Model consisted of six components: Buddhist Integration, Unity Collaboration, Development Cycle, Data Reflection, Holistic Learning, and Assessment & Adjustment. The model was evaluated by experts at the highest level of appropriateness; and 3) teachers' professional competencies after the implementation were significantly higher than before at the .05 level of statistical significance, and overall satisfaction with the model was at the highest level. The results indicate that the developed model is effective and applicable within the context of Phrapariyattidhamma Schools.

Keywords: Teacher Development, Professional Learning Community, Phrapariyattidhamma School

บทนำ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจึงจำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนาครู ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ กรอบนโยบายทางกฎหมายของประเทศไทยได้กำหนดให้การพัฒนาครูเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา โดย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมาตรฐานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

ในบริบทของการศึกษาคณะสงฆ์ พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 ได้กำหนดกรอบการบริหารและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นพระภิกษุและสามเณรให้มีความรู้ทั้งด้านพระพุทธศาสนาและวิชาสามัญ ควบคู่กับการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด (พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมมิใช่เพียงภารกิจภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่เป็นพันธกิจตามกรอบกฎหมายของประเทศ

แนวคิด Professional Learning Community (PLC) เป็นแนวทางการพัฒนาครูที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากล โดยเน้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ครูทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการสอน และใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ DuFour, DuFour และ Eaker (2008) อธิบายว่า PLC เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขณะที่ Hord (1997) ชี้ให้เห็นว่า PLC เป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนอย่างไรก็ตาม โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีบริบทเฉพาะแตกต่างจากสถานศึกษาทั่วไป ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหาร ลักษณะผู้เรียน และบทบาทของครูซึ่งประกอบด้วยทั้งพระสงฆ์และฆราวาส การพัฒนาครูจึงต้องคำนึงถึงอัตลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา ควบคู่กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าการพัฒนาครูยังเป็นลักษณะการอบรมเป็นครั้งคราว ขาดระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยังไม่มีรูปแบบการนำแนวคิด PLC มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมกับบริบทเฉพาะของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยกระบวนการ PLC สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงนโยบาย กล่าวคือ เป็นการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับหลักการตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) และ พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 (พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562) ควบคู่กับการประยุกต์ใช้แนวคิด Professional Learning Community อย่างเป็นระบบอันจะนำไปสู่การยกระดับสมรรถนะครู คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม

3. เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่เข้าร่วมการพัฒนาด้วยรูปแบบ PLC มีสมรรถนะทางวิชาชีพหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาครูด้วย PLC อยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) แบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยแนวคิด Professional Learning Community (PLC) ให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินการเป็น 3 ระยะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น

ระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาครู ปัญหา อุปสรรค และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 320 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดตามหลักเกณฑ์ทางสถิติที่เหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาครู และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้วย PLC 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบริบท ปัญหา และข้อเสนอแนะ 3)

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พร้อมทั้งตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บข้อมูล มีดังนี้ 1) การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) ประกอบด้วย 1) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคัดเลือกจากประชากร 320 คน 2) อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม และยืนยันการรักษาความลับของข้อมูล 3) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เวลาในการตอบประมาณ 20–30 นาที 4) รวบรวมแบบสอบถามคืน ตรวจสอบความครบถ้วนและคัดกรองฉบับที่สมบูรณ์ 5) บันทึกข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมวิเคราะห์สถิติ และ 2) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (การสัมภาษณ์เชิงลึก) ประกอบด้วย คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาครู 1) ดำเนินการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้เวลาประมาณ 45–60 นาทีต่อคน 2) บันทึกเสียง (โดยได้รับความยินยอม) และจดบันทึกภาคสนาม 3) ถอดเทปคำสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ และ 4) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับผู้ให้สัมภาษณ์ (Member Checking)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ (Priority Needs Index: PNI Modified) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลที่ได้จากระยะที่ 1 นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาร่างรูปแบบในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ

ระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วย **PLC** สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 มาสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำร่างรูปแบบ (Model Drafting) ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ กระบวนการดำเนินงาน และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

จากนั้นนำร่างรูปแบบเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การพัฒนาครู และการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องขององค์ประกอบรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมทั้งพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ

ระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูด้วย PLC ที่พัฒนาขึ้นการวิจัยใช้รูปแบบการทดลองแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) ชนิด One-Group Pretest–Posttest Design โดยมีกลุ่มทดลองจำนวนหนึ่งกลุ่ม ซึ่งเป็นครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน โดยมีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การประชุมชี้แจง การจัดตั้งกลุ่ม PLC การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ การร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผล (Reflection) และการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนทดลอง (Pretest) เกี่ยวกับระดับสมรรถนะครูและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด PLC และหลังสิ้นสุดการทดลอง เก็บข้อมูลหลังทดลอง (Posttest) ด้วยเครื่องมือชุดเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ใช้เป็นข้อมูลในการสรุปประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการพัฒนาครู

ด้าน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การทำงานเป็นทีม	3.41	0.55	ปานกลาง
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ	3.22	0.63	ปานกลาง
3. การนิเทศและสะท้อนผล	3.05	0.68	ปานกลาง
4. การสนับสนุนจากผู้บริหาร	3.28	0.60	ปานกลาง
รวม	**3.24**	**0.59**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการพัฒนาครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.24, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 3.41, S.D. = 0.55) รองลงมาคือด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ($\bar{x}$ = 3.28, S.D. = 0.60) และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{x}$ = 3.22, S.D. = 0.63) ส่วนด้านการนิเทศและการสะท้อนผลการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = 3.05, S.D. = 0.68)

ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แม้สถานศึกษาจะมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาครูอยู่ในระดับหนึ่ง แต่ยังขาดความเข้มแข็งในกระบวนการนิเทศและการสะท้อนผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ จึงควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในภาพรวม

1.1 ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ในการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI Modified	ลำดับ
1. การจัดระบบ PLC อย่างเป็นรูปธรรม	3.05	4.50	0.48	1
2. การพัฒนาทักษะการสะท้อนผล	3.02	4.40	0.46	2
3. การนิเทศแบบกัลยาณมิตร	3.10	4.38	0.41	3
4. การสนับสนุนเชิงระบบจากผู้บริหาร	3.20	4.45	0.39	4

จากตารางที่ 2 พบว่า ทุกด้านมีค่า PNI Modified มากกว่า 0.30 แสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับสูง โดยรายการที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การ

จัดระบบ PLC อย่างเป็นรูปธรรม (PNI = 0.48) รองลงมาคือ การพัฒนาทักษะการสะท้อนผล (PNI = 0.46) และการนิเทศแบบกัลยาณมิตร (PNI = 0.41) ตามลำดับ

ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษาควรเร่งพัฒนาระบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ชัดเจน และเสริมสร้างกระบวนการสะท้อนผลและการนิเทศเชิงพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วย PLC สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.1 ผลการสังเคราะห์และยกร่างรูปแบบจากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงปริมาณ (ค่าเฉลี่ยและค่า PNI Modified) และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ มาสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาร่างรูปแบบ (Model Draft)

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน 2)วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2)โครงสร้างกลุ่ม PLC 3)กระบวนการดำเนินงาน PLC (Plan – Do – See – Reflect) และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จและกลไกสนับสนุน

ลักษณะของรูปแบบเป็นวงจรการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement Cycle) ที่เน้นการทำงานเป็นทีม การสะท้อนผลการสอน และการนิเทศแบบกัลยาณมิตร สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความชัดเจนของรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาครูด้วย PLC

ด้านที่ประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ความสอดคล้องกับบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม	4.80	0.16	มากที่สุด
ความเหมาะสมขององค์ประกอบรูปแบบ	4.74	0.20	มากที่สุด
ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.66	0.22	มากที่สุด
ความชัดเจนของกระบวนการดำเนินงาน	4.72	0.19	มากที่สุด
รวม	**4.73**	**0.19**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูด้วย PLC มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.73, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสอดคล้องกับบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.80) รองลงมาคือด้านความเหมาะสมขององค์ประกอบรูปแบบ ($\bar{x}$ = 4.74) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา

2.3 ผลการปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบ ดังนี้ 1) กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นำกลุ่ม PLC ให้ชัดเจน 2) เพิ่มขั้นตอนการติดตามและประเมินผลระยะยาว 3) เพิ่มเครื่องมือสะท้อนผลการสอน (Reflection Form) ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 4) กำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินกิจกรรม PLC อย่างชัดเจน และ 5) ภายหลังการปรับปรุง รูปแบบจึงมีความสมบูรณ์และพร้อมนำไปทดลองใช้ในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูด้วย PLC

3.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะครูก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะครูก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนทดลอง (Pretest)	30	3.28	0.47			
หลังทดลอง (Posttest)	30	4.21	0.39	11.36	29	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนสมรรถนะครูหลังการทดลอง ($\bar{x}$ = 4.21, S.D. = 0.39) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{x}$ = 3.28, S.D. = 0.47) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t = 11.36, Sig. = .000) แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการพัฒนาครูด้วย PLC ที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้สมรรถนะครูเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

3.2 ผลการเปรียบเทียบรายด้านของสมรรถนะครู

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะครูรายด้านก่อนและหลังการทดลอง

ด้าน	ก่อนทดลอง ($\bar{x}$)	หลังทดลอง ($\bar{x}$)	t	Sig.
การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	3.30	4.25	10.82	.000*
การทำงานเป็นทีม	3.35	4.28	9.94	.000*
การสะท้อนผลการสอน	3.18	4.20	12.15	.000*
การใช้ข้อมูลพัฒนาการสอน	3.29	4.12	8.76	.000*

จากตารางที่ 5 พบว่า ทุกด้านมีคะแนนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการสะท้อนผลการสอนมีค่าที (t) สูงสุด แสดงว่ากระบวนการ PLC ส่งผลชัดเจนต่อการพัฒนาทักษะ Reflection ของครู

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อรูปแบบ

ด้าน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านกระบวนการดำเนินงาน PLC	4.62	0.31	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.71	0.28	มากที่สุด
ด้านการนำไปใช้จริง	4.65	0.33	มากที่สุด
รวม	**4.66**	**0.30**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.66, S.D. = 0.30) โดยเฉพาะด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.71) สะท้อนว่ารูปแบบสามารถนำไปใช้ได้จริง และส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาวิชาชีพครู

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมเชื่อมโยงและเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาครูผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านการนิเทศ ติดตาม และการสะท้อนผลการปฏิบัติงานที่ยังไม่เป็นระบบ ทั้งยังพบปัญหาภาระงาน

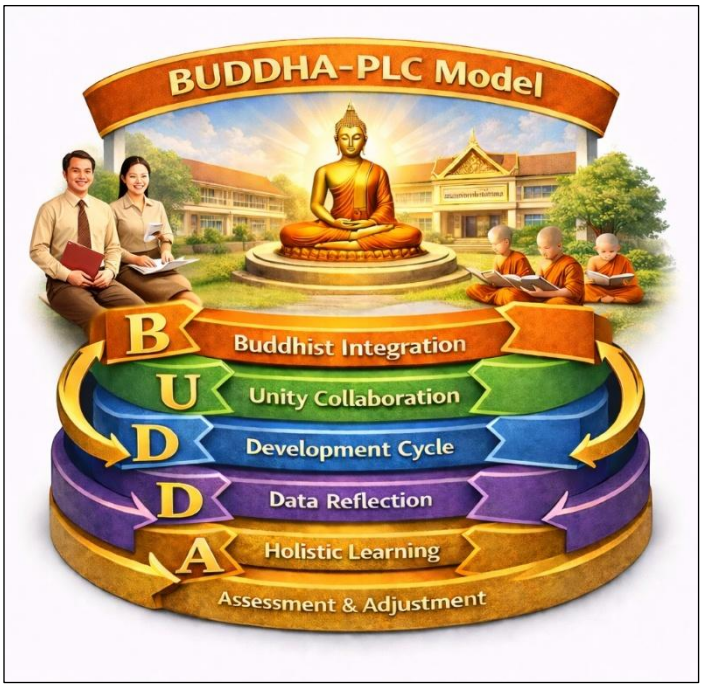
และการขาดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่องผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2563) ที่เสนอว่าการพัฒนาครูในบริบทไทยยังคงเน้นการอบรมระยะสั้นมากกว่าการสร้างระบบการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมาน อัศวภูมิ (2564) ที่พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมักขาดระบบนิเทศและการติดตามผลที่เป็นกลไกถาวร ส่งผลให้การพัฒนาครูขาดความต่อเนื่องในระดับสากล ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Richard DuFour (DuFour et al., 2008) ที่ระบุว่า โรงเรียนที่ยังไม่พัฒนาเป็น PLC มักมีลักษณะการทำงานแบบต่างคนต่างทำ ขาดการใช้ข้อมูลสะท้อนผลร่วมกันอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วย PLC ผลการพัฒนารูปแบบพบว่า รูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วม การทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง และการสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุดผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานของ Linda Darling-Hammond (2017) ที่ระบุว่า การพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิผลต้องประกอบด้วยการทำงานร่วมกัน (collaboration) การสะท้อนผล (reflection) และการสนับสนุนเชิงโครงสร้างจากผู้นำสถานศึกษานอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานสังเคราะห์ของ Vicki Vescio, Ross และ Adams (2008) ที่พบว่า PLC ที่มีโครงสร้างชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง สามารถส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูได้อย่างมีนัยสำคัญในบริบทไทย งานวิจัยร่วมสมัย (2565–2567) หลายฉบับยืนยันว่า การออกแบบรูปแบบที่ยึดบริบทสถานศึกษาเป็นฐาน (context-based model) จะเพิ่มความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงและเกิดผลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ผลการทดลองแบบ One-Group Pretest–Posttest Design พบว่า คะแนนสมรรถนะครูหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบ PLC ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vicki Vescio et al. (2008) ที่สรุปว่า PLC มีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งแนวคิดของ Richard DuFour (2004) ที่ชี้ว่า การทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและการใช้ข้อมูลสะท้อนผล จะนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 ได้นำไปสู่การสังเคราะห์และพัฒนาเป็นรูปแบบ BUDDHA-PLC Model ซึ่งมีรายละเอียดและองค์ประกอบปรากฏดังภาพโมเดลต่อไปนี้

ภาพที่ 1 โมเดล “BUDDHA-PLC Model

โมเดลนี้มีลักษณะเป็น “วงจรการพัฒนาแบบองค์รวม” ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. B = Buddhist Integrationการบูรณาการหลักพุทธธรรมเข้าสู่กระบวนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ เช่น หลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) อริยสัจ 4 หรือหลักอิทธิบาท 4 เพื่อเป็นฐานคิดเชิงคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินงาน PLC ทำให้การพัฒนาไม่มุ่งเฉพาะผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณ แต่คำนึงถึงคุณภาพภายในของผู้เรียนและครูพระ

2. U = Unity Collaboration การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคณะครูพระและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านกระบวนการทำงานแบบกัลยาณมิตรทางวิชาชีพ เน้นความไว้วางใจ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความรับผิดชอบร่วมกันต่อผลลัพธ์ของผู้เรียน

3. D = Development Cycle การพัฒนาอย่างเป็นระบบในลักษณะวงจรต่อเนื่อง (Continuous Improvement) อาจเชื่อมโยงกับ PDCA หรือกระบวนการสะท้อนคิดเชิงพุทธ เพื่อให้การพัฒนาเกิดความต่อเนื่อง ไม่หยุดนิ่ง และมีทิศทางชัดเจน

4. D = Data Reflection การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ สะท้อนผล และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ทั้งข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมผู้เรียน และข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้การตัดสินใจมีความแม่นยำและเป็นระบบ

5. H = Holistic Learning การจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ (Cognitive) คุณธรรมจริยธรรม (Moral) และการพัฒนาจิตใจ (Spiritual) สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาพระปริยัติธรรมที่มุ่งพัฒนาคนทั้งภายนอกและภายใน

6. A = Assessment & Adjustment การประเมินผลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทั้งระดับผู้เรียน ครู และองค์กร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ขององค์กร (Organizational Learning) และยกระดับคุณภาพอย่างยั่งยืน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 มีข้อค้นพบสำคัญดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันและปัญหา การพัฒนาครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านการนิเทศและการสะท้อนผลการสอนที่ยังขาดความเป็นระบบ สะท้อนความจำเป็นในการพัฒนากระบวนการ PLC อย่างเป็นรูปธรรม 2) การพัฒนารูปแบบ ได้สังเคราะห์เป็น BUDDHA-PLC Model ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ Buddhist Integration, Unity Collaboration, Development Cycle, Data Reflection, Holistic Learning และ Assessment & Adjustment โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่าสมรรถนะครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีประสิทธิผล สามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายสนับสนุนการขับเคลื่อน PLC ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมอย่างเป็นระบบ พร้อมจัดสรรทรัพยากร เวลา และงบประมาณอย่างเหมาะสม

1.2 ควรบรรจุ BUDDHA-PLC Model เป็นแนวทางในการพัฒนาครูระดับเครือข่ายหรือระดับภูมิภาค เพื่อสร้างมาตรฐานการดำเนินงานร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 สถานศึกษาควรกำหนดตารางกิจกรรม PLC อย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

2.2 พัฒนาผู้นำกลุ่ม PLC ให้มีทักษะด้านการอำนวยความสะดวก (Facilitation) และการสะท้อนผลอย่างสร้างสรรค์

2.3 ส่งเสริมการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรขยายการทดลองใช้รูปแบบในเขตพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์และพัฒนาเป็นรูปแบบระดับชาติ

3.2 ศึกษาผลกระทบของ BUDDHA-PLC Model ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระยะยาว

3.3 พัฒนารูปแบบการประเมินผลเชิงคุณภาพที่สะท้อนมิติด้านคุณธรรมและจิตวิญญาณควบคู่กับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1–23. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม.(2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก หน้า 1–14. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

วิจารณ์ พานิช. (2563). *PLC: ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

สมาน อัศวภูมิ. (2564). การพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 17(2), 45–58.

Darling-Hammond, L. (2017). Teacher education around the world: What can we learn from international practice? *European Journal of Teacher Education*, 40(3), 291–309. https://doi.org/10.1080/02619768

DuFour, R. (2004). What is a professional learning community? *Educational Leadership*, 61(8), 6–11.

DuFour, R., DuFour, R., Eaker, R., & Many, T. (2008). *Revisiting professional learning communities at work: New insights for improving schools*. Solution Tree Press. Bloomington, IN.

Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Southwest Educational Development Laboratory. Austin, TX.

Vescio, V., Ross, D., & Adams, A. (2008). A review of research on the impact of professional learning communities on teaching practice and student learning. *Teaching and Teacher Education*, 24(1), 80–91. https://doi.org/10.1016/j.tate.

วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน

ASEAN Journal of Education and Human Development

_**********_

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน

วารสาร ASEAN Journal of Education and Human Development หรือ วารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน เป็นเวทีทางวิชาการที่มุ่งเน้นการเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยด้านการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ โดยเฉพาะในบริบทของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้วารสารให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ที่มีคุณภาพและสามารถประยุกต์ใช้ได้จริง ครอบคลุมสาขาที่หลากหลาย ได้แก่ ด้านการศึกษา ซึ่งครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาในทุกระดับ รวมถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียน ด้านนวัตกรรมการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สื่อการสอน นวัตกรรมการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนรู้ดิจิทัล และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านนวัตกรรมการบริหารการศึกษา ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงนวัตกรรมสำหรับสถานศึกษา ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารอย่างสร้างสรรค์ ด้านหลักสูตรและการสอน ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาและออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา นอกจากนี้ยังครอบคลุมด้านนวัตกรรมการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์การและทรัพยากรมนุษย์ การจัดการเชิงนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม การจัดการความรู้ และการจัดการเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงด้านศิลปศาสตร์ที่เชื่อมโยงภาษา วัฒนธรรม มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปะ และมิติข้ามวัฒนธรรมในอาเซียนเข้ากับการพัฒนามนุษย์ ตลอดจนด้านนวัตกรรมการศึกษาเชิงประยุกต์ที่มุ่งเน้นการนำผลการวิจัยไปพัฒนารูปแบบ แนวปฏิบัติที่ดี และโมเดลการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์สังคมและการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน วารสารเปิดรับบทความหลากหลายประเภท ทั้งบทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ และบทความวิเคราะห์เชิงนโยบายหรือเชิงแนวคิดที่มีคุณค่าทางวิชาการและสังคม โดยบทความทุกเรื่องจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน และสามารถส่งผลงานได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ผลงานที่ส่งจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาในวารสารอื่น ผู้เขียนต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของศูนย์

ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) อย่างเคร่งครัด และจัดทำระบบการอ้างอิงให้เป็นไปตามรูปแบบที่วารสารกำหนด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ปรากฏในบทความถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน มิใช่ทัศนะของคณะผู้จัดทำหรือกองบรรณาธิการ โดยกองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก ทั้งนี้ต้องมีการอ้างอิงแสดงที่มาอย่างชัดเจน วารสารกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน ได้แก่ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม–กุมภาพันธ์ ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม–เมษายน ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม–มิถุนายน ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม–สิงหาคม ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน–ตุลาคม และฉบับที่ 6 เดือนพฤศจิกายน–ธันวาคม เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในภูมิภาคอาเซียน

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน

1. การศึกษา (Education Studies) ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาในทุกระดับ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียน

2. นวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) ได้แก่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สื่อการสอน นวัตกรรมการเรียนรู้ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนรู้ดิจิทัลและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. นวัตกรรมการบริหารการศึกษา (Educational Administration Innovation) ได้แก่ การจัดการเชิงนวัตกรรมสำหรับสถานศึกษา ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการเชิงสร้างสรรค์

4. หลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction) ได้แก่ การพัฒนาและออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

5. นวัตกรรมการจัดการ (Management Innovation) ได้แก่ การจัดการองค์การและทรัพยากรมนุษย์ การจัดการเชิงนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม การจัดการความรู้และการจัดการเชิงสร้างสรรค์

6. ศิลปศาสตร์ (Liberal Arts) ได้แก่ ภาษา วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ สังคมศาสตร์ ศิลปะ และมิติข้ามวัฒนธรรมในอาเซียน การบูรณาการศิลปศาสตร์กับการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะมนุษย์

7. นวัตกรรมการศึกษาเชิงประยุกต์ (Applied Educational Innovation) ได้แก่ การประยุกต์ใช้การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การพัฒนารูปแบบ แนวปฏิบัติที่ดี

และโมเดลการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์สังคม การเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อการพัฒนามนุษย์และชุมชนอย่างยั่งยืน

8. บทความวิชาการ บทความวิจัย และบทความปริทัศน์เชิงนวัตกรรม (Academic Articles, Research Articles, and Innovative Review Articles) ครอบคลุมบทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทความปริทัศน์ (Review Article) และบทความวิเคราะห์เชิงนโยบายหรือเชิงแนวคิดที่มีคุณค่าทางวิชาการและสังคม

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 250-400 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็น สากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ

3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)

5) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ

6) บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

7) วัตถุประสงค์ของการวิจัย

8) สมมติฐาน (ถ้ามี)

9) การทบทวนวรรณกรรม

10) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

11) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

12) อภิปรายผล (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

13) องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

14) สรุป (Conclusion) /ข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

15) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ

3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)

5) บทคัดย่อ (Abstract)

6) บทนำ (Introduction)

7) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามสำดับ

8) สรุป (Conclusion)

9) เอกสารอ้างอิง (Reference)

บทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ

3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)

5) ข้อมูลส่วนประกอบของหนังสือที่วิจารณ์ ดังนี้

5.1 ภาพปกหนังสือ

5.2 แปลจากหนังสือ: .....

5.3 ผู้เขียน: .....

5.4 ผู้แปล: .....

5.5 สำนักพิมพ์: .....

5.6 ปีที่พิมพ์: .....

5.7 จำนวนหน้า: .....

6) บทนำ (Introduction)

7) เนื้อเรื่อง (Content)

8) บทวิจารณ์

9) สรุป (Conclusion)

10) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้**วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA)** ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่างเช่น *การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคนสู่อุตสาหกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559)* โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ /เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่พิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอัตตาแล้วไซร้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสาวดี เชี่ยวชาญ, 2557)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คุ้มรักษา และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปีปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N, 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//*ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา*.//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//*ชื่อหนังสือ*.//(ครั้งที่พิมพ์).//สถานที่พิมพ์/:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษฎา ผาทอง. (2548). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).//*ชื่อเรื่อง*/(เลขหน้าที่อ้าง).//สถานที่พิมพ์/: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บัณฑุวงศ์. (2556 ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร (บรรณาธิการ), *คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้* (หน้า 39-68). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//*ชื่อวารสาร*.//ปีที่/(ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษฎา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์*, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ใน *ชื่อสารานุกรม*,/(เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง). สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทอาจพันธ์. (2537). หม้อคอควาย. ใน *สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมืองฝ่ายเหนือ*, (หน้า 274-275). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//*ชื่อหนังสือพิมพ์*,/เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.//ใน *ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา./*ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. ใน *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา.* มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาคภูมิ. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.//(วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).//*ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.*//(ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ ลีศิริกุล. (5 พ.ย. 2562). *วิถีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว*. (พระมหาปรัชญ์ อัตถาพร, สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่เผยแพร่).// *ชื่อเรื่อง*.//เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริงจิตร. (2555). *กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation* เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก http://www.tpso.moc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). *เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562* . เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง(ถ้ามี).//*ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า*/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49* (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระบทสิ่งแวดล้อม. *ราชกิจจนุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1* (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

เกษฎา ผาทอง. (2564). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ประภัสสร ปรี่เอี่ยม และธรรมนูญ รวีผ่อง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็ก สำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน จังหวัดมหาสารคาม. ใน *รายงานการวิจัย*. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.

พระสุดรักษ์ วิสุทฺโธ และเดชชาติ ตรีทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชนในตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, *2*(2), 8-13

พระสถาพร ปุณฺณนนฺโท (รำจวนจร) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการทำงานจิตอาสา ของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, *3*(2), 16-31.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎกं 2500*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานสาธารณสุขอ่างทอง. (2560). *รายงานทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ DSPM ปีงบประมาณ 2560 (อินเตอร์เน็ต)*. เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2562 จาก http://atg.hdc.moph.go.th

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). *ศิลปะการแห่งโนราห์.* เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phatthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.

Elizabet, B. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.

Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helpgiving practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, *22*(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน ได้ที่ https://so16.tci-thaijo.org/index.php/AJEHD เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : ajehd.editorial@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ไม่ตรงกับแนวทางของวารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียนหรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสารลิ้งค์ฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ในอาเซียน

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน[1] (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน[1] (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด[1] (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด[1] (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (250-400 คำ)

(16 pt) วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

(16 pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ)

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

4.สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (18 pt)

1. (16 pt)
2. (16 pt)
3. (16 pt)

สมมติฐานการวิจัย (18 pt) (ถ้ามี)

1. (16 pt)
2. (16 pt)
3. (16 pt)

การทบทวนวรรณกรรม (18 pt)

1. (16 pt)
2. (16 pt)

สรุป (16 pt)

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย, ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง, การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล .....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ผลการวิจัยต้องตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ .....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผล (18 pt)

(16 pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของใคร สามารถนำมาอภิปรายได้ทั้งหมด.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

(16 pt) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กะทัดรัดได้ใจความ พร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ ร่วมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีขอบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน[1] (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน[1] (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด[1] (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด[1] (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (250-400 คำ)

(16 pt) .....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt) .....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt)

(16 pt)

เนื้อหา (18 pt)

(16 pt)

สรุป (18 pt)

(16 pt)

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

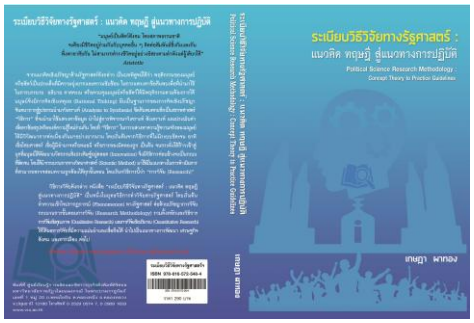
ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน[1] (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน[1] (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด[1] (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด[1] (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

(14 pt)

แปลจากหนังสือ:

ผู้เขียน:

ผู้แปล:

สำนักพิมพ์:

ปีที่พิมพ์:

จำนวนหน้า:

บทนำ (18 pt)

(16 pt) บริบท ความเป็นมา ของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อเรื่อง (18 pt)

(16 pt) องคประกอบของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา บท หมวดหมู่ ลักษณะ ชนิด ประเภท วัตถุประสงค สาระ ประเด็น แงคิด มุมมอง ฯลฯ

บทวิจารณ์ (18 pt)

(16 pt) นำเสนอหลักการ แนวคิด ผานการวิเคราะห สังเคราะห วิจารณ ที่สะท้อนมุมมองเหตุผลความคาดหวัง ผลกระทบ สาระสำคัญ ตามหลักทฤษฎีเชิงวิชาการ พรอมเสนอแนะแนวทางเพื่อการแกไข การสงเสริมและพัฒนาตอยอด (อางอิงถามี)

จุดเด่น

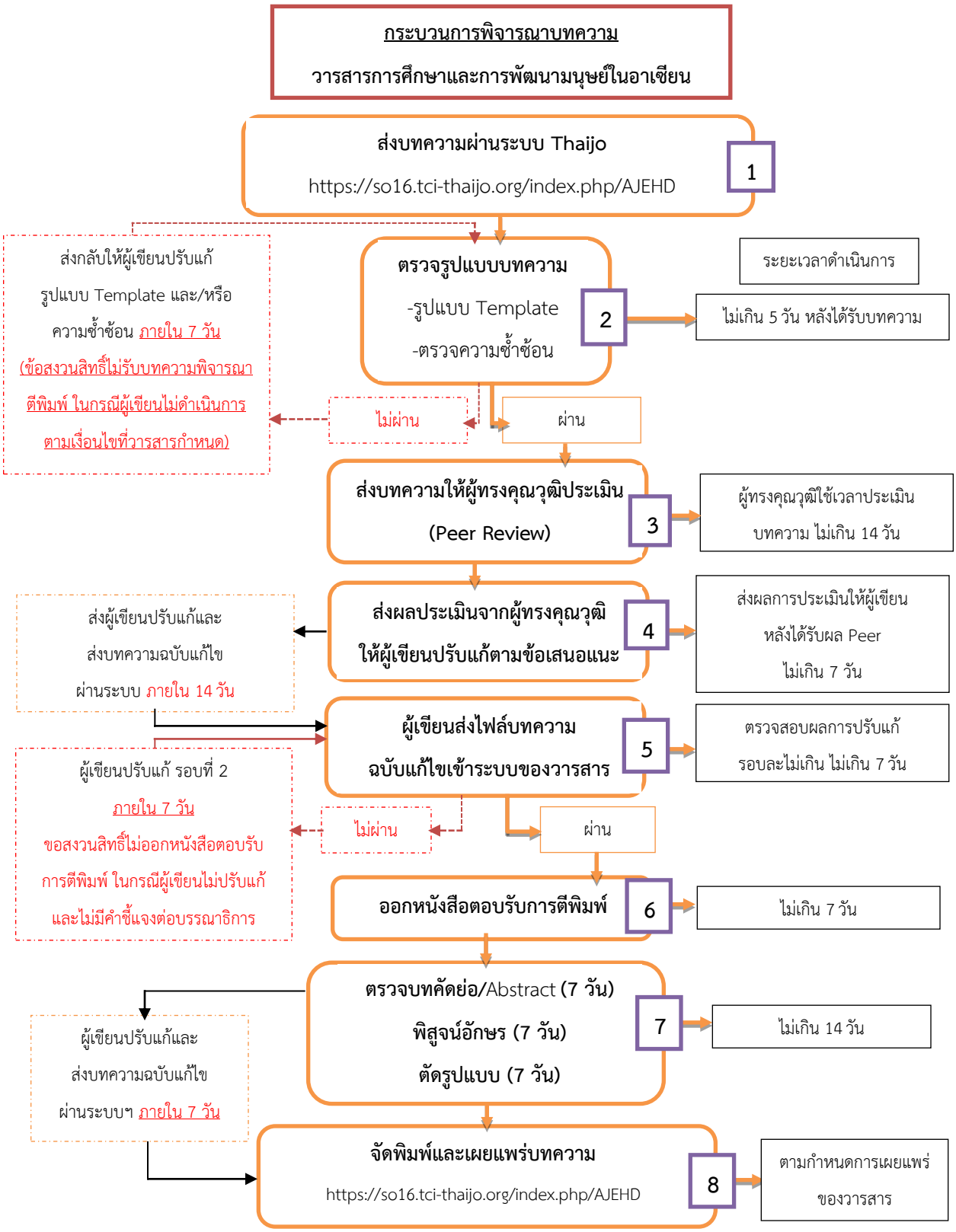
จุดด้อย

สรุป (18 pt)

(16 pt) สรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษาที่นำเสนอ สะทอนคุณคา การนำไปใชประโยชน เปนความเรียงไมใสเลขเปนขอมาตรา ไมเอียง ไมหนา ไมแทรกภาพโมเดล สะทอนคุณคาทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

หมายเหตุ: ระยะเวลาของกระบวนการพิจารณาบทความตั้งแต่ผู้นิพนธ์ส่งบทความเข้าระบบ ขั้นตอนที่ 1-6 ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ในการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์ (ผู้นิพนธ์บทความต้องปรับแก้บทความตามกำหนด)